

Varhaiskasvatussuunnitelman arvojen ja tavoitteiden toteutuminen
Hippaheikki–Myrskyluodon päivähoitoyksikössä

Paula Henttonen ja Jutta Rokala
Opinnäytetyö, kevät 2011
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak Etelä, Helsinki
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosionomi (AMK) + lastentarhanopettajan
virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Henttonen, Paula & Rokala, Jutta. Varhaiskasvatussuunnitelman arvojen ja tavoitteiden toteutuminen Hippaheikki-Myrskyluodon päivähoitoyksikössä, Helsinki, kevät 2011, 68 sivua, 1 liite.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Etelä, Helsinki. Sosiaali-, terveys- ja kasvatustalan koulutusohjelma, sosiaalialan suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + lastentarhanopettajan virkakelpoisuus.

Työn yhteistyökumppani oli Helsingissä sijaitseva päivähoitoyksikkö Hippaheikki-Myrskyluoto. Opinnäytetyö arvioi kyseisen päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelmaa arvojen ja tavoitteiden osalta.

Opinnäytetyön toteutustapa oli kvantitatiivinen tutkimus. Aineisto kerättiin strukturoidulla kyselylomakkeella yhteensä 23 lastentarhanopettajalta ja lastenhoitajalta. Kyselylomakkeessa oli myös avoimia kysymyksiä mahdollisia varhaiskasvatussuunnitelman parannusehdotuksia varten.

Opinnäytetyö on työelämälähtöinen. Jokaisessa päiväkodissa tulisi ajoittain arvioida varhaiskasvatussuunnitelman sisältöjä, jotta se vastaisi mahdollisimman hyvin toimintaa. Tärkeää on myös huolehtia siitä, että henkilökunta tuntee oman päivähoitoyksikkönsä varhaiskasvatussuunnitelman, sillä se on pohjana päivähoitoyksikön arjen työskentelylle, toiminnan tavoitteille ja arvoille.

Päivähoitoyksiköllä on yhteinen varhaiskasvatussuunnitelma, jota arvioitiin. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää miten henkilökunta kokee yksikkönsä arvot ja tavoitteet. Arvot ja tavoitteet on mainittu yksikön varhaiskasvatussuunnitelmassa. Tutkimuksella halusimme selvittää, kuinka hyvin päivähoitoyksikön henkilökunta tuntee yksikkönsä varhaiskasvatussuunnitelman arvot ja tavoitteet sekä kuinka hyvin ne henkilökunnan mielestä toteutuvat päivähoitoyksikön arjessa.

Tutkimuksen tulokset kertovat, että päivähoitoyksikkö Hippaheikki-Myrskyluodon henkilökunta tuntee hyvin päivähoitoyksikkönsä varhaiskasvatussuunnitelman arvot ja tavoitteet sekä kokee niiden pääasiallisesti toteutuvan hyvin päivähoitoyksikön arjessa. Henkilökunnan mielestä tavoitteiden arvioinnin ja seurannan mittarit ovat hyviä.

Asiasanat: varhaiskasvatus, varhaiskasvatussuunnitelma, arvot, tavoitteet, kvantitatiivinen tutkimus

ABSTRACT

Henttonen, Paula and Rokala, Jutta

Early Childhood Education and Care (ECEC) Plan's Values and Goals: Realization in a Day-Care Centre.

68 p., 1 appendices. Language: Finnish. Helsinki, Spring 2011.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services. Degree: Bachelor of Social Services.

The study relates to working life's requirements. Every day-care centre should assess the content of their Early childhood education and care (ECEC) plan from time to time in order that it corresponds with the day-care centre's action. The partner in the study was the day-care centre Hippaheikki-Myrskyluoto in Helsinki. The day-care centre has a common Early childhood education and care (ECEC) plan and the values and goals have been mentioned in it.

Our objective was to assess the day-care centre's values and goals in its ECEC plan. We wanted to find out employees' experiences of the day-care centre Hippaheikki-Myrskyluoto's values and goals and how well the personnel of the day-care centre knew the values and goals of their unit and how well those in their opinion were realized in the daily work of the day-care centre.

The study was carried out using a quantitative method. The data was collected using a structured questionnaire completed by 23 nurses and kindergarten teachers of the day-care centre. Additionally, there were also open-ended questions in the questionnaire because we wanted to find out if employees had some proposals for improvement of their ECEC plan.

The results of the study showed that the employees in the day-care centre Hippaheikki-Myrskyluoto recognized very well the values and goals in the ECEC plan. The employees experienced that the values and goals were realized well in practical work.

Keywords: early childhood education and care, Early childhood education and care (ECEC) plan, values, goals

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TUTKIMUKSELLISET LÄHTÖKOHDAT	8
2.1 Tutkimuksen tavoitteet	8
2.2 Yhteistyöpäiväkodit Hippaheikki ja Myrskyluoto	9
3 LAADUKAS VARHAISKASVATUS	11
3.1 Päivähoidon laatu	11
3.2 Kasvattaja.....	12
3.3 Yhteistyö perheiden kanssa - Kasvatuskumppanuus	13
4 VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA	15
4.1. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.....	15
4.2. Miksi varhaiskasvatussuunnitelma tarvitaan.....	16
4.3. Helsingin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma	16
4.4 Päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluodon varhaiskasvatussuunnitelma	17
5 ARVOT JA TAVOITTEET VARHAISKASVATUKSESSA.....	20
5.1 Arvot päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluodossa	21
5.2 Tavoitteet päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluodossa.....	24
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	26
6.1 Tavoitteet ja tutkimuskysymykset	26
6.2 Aineiston keruu.....	27
6.3 Aineiston analysointi.....	29
7 TULOKSET	30
7.1 Tulokset taustatiedoista.....	30
7.3 Arvojen vastaavuus omiin arvoihin kasvatustyössä.....	33

7.4 Arvojen näkyminen päivähoitoyksikön arjessa	35
7.5 Varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden vastaavuus henkilökunnan omiin tavoitteisiin kasvatustyössä.....	37
7.6 Tavoitteet arjessa	41
7.7 Tavoitteiden seurantatavat tavoitteiden arvioinnin kannalta	43
7.8 Henkilökunnan kehittämisehdotukset arvoihin ja tavoitteisiin	46
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	49
9 POHDINTA	53
9.1 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus	53
9.2 Opinnäytetyöprosessi.....	54
9.3 Oma ammatillisuus.....	55
LÄHTEET.....	57
LIITE 1 KYSELYLOMAKE	60

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan pienten lasten eri elämänpiireissä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta. Tämän vuorovaikutuksen tavoitteena on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Yhteiskunnan järjestäminen, valvoma ja tukema varhaiskasvatus koostuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta. Varhaiskasvatusta järjestetään valtakunnallisten linjausten mukaisesti varhaiskasvatuspalveluissa, joista keskeisimpiä ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito sekä erilainen avointoiminta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.)

Varhaiskasvatusta ohjaa Päivähoitolaki (36/1973), johon sisältyy säännökset muun muassa päivähoiton toimintamuodoista (päiväkotihoido, perhepäivähoito, leikkitoiminta, päivähoitotoiminta), sekä säännökset päivähoiton järjestämisestä subjektiivisena oikeutena, kun kysymys on alle kouluikäisestä, mutta yli 10 kuukauden ikäisestä lapsesta. Päivähoitolain mukaan lapsen huoltajilla on oikeus päättää, miten päivähoito järjestetään: osa-aikaisesti vai kokopäivähoitona. Päivähoitolaissa on säädetty myös päivähoiton tavoitteista sekä esimerkiksi erityistä hoitoa tarvitsevien lasten päivähoiton järjestämisestä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2002, 19-20.)

Teimme opinnäytetyömme liittyen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Olemme rautaneet aiheeksemme varhaiskasvatussuunnitelman arvioinnin. Yhteistyötahonamme on päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluoto. Päivähoitoyksiköllä on yhteinen varhaiskasvatussuunnitelma, jota arvioimme. Tutkimuksella halusimme selvittää, kuinka hyvin päivähoitoyksikön henkilökunta tuntee yksikönsä varhaiskasvatussuunnitelman arvot ja tavoitteet sekä kuinka hyvin ne henkilökunnan mielestä toteutuvat päivähoitoyksikön arjessa.

Kiinnostus tutkimukseen heräsi syksyllä 2009, kun pohdimme opinnäytetyömme aihetta. Suoritimme ensimmäiset päiväkotiharjoittelumme syksyllä 2009, jolloin

tutustuimme varhaiskasvatussuunnitelmaan. Koska tavoittelimme lastentarhanopettajan virkakelpoisuutta, koimme aiheen sopivaksi ja kiinnostavaksi. Löysimme aiheesta kiinnostuneen päivähoitoyksikön, jonka saimme yhteistyöhoksemme. Suoritimme kyselyn syksyllä 2010.

Opinnäytetyömme on määrällinen eli kvantitatiivinen. Aineiston keräsimme kyselylomakkeen avulla päivähoitoyksikön henkilökunnalta. Tutkimuseettisistä syistä kysely suoritettiin nimettömänä, eikä yksittäinen henkilö ei ole tunnistettavissa siitä. Kaikki tiedostot hävitettiin tutkimuksen jälkeen ja ainoastaan me käsitelimme saatua aineistoa tulosten analysoinnin aikana.

2 TUTKIMUKSELLISET LÄHTÖKOHDAT

2.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tavoitteenamme opinnäytetyössämme oli selvittää, miten Hippaheikki-Myrskyluodon henkilökunta tuntee varhaiskasvatussuunnitelmaa arvojen ja tavoitteiden osalta. Selvitimme, miten päiväkodin henkilökunta kokee varhaiskasvatussuunnitelmassa mainittujen arvojen ja tavoitteiden näkymisen käytännön työssään ja päiväkodin toiminnassa. Kysyimme myös, onko arvoja tai tavoitteita aiheellista muuttaa tai muokata, ja miten ne vastaavat henkilökunnan omia arvoja ja tavoitteita kasvatustyössä. Tutkimusaineiston keruumenetelmänä käytimme kyselylomaketta, sillä koimme saavamme sen avulla luotettavaa tietoa tavoitteidemme saavuttamiseksi.

Tärkeä lähtökohta opinnäytetyössämme oli työelämälähtöisyys. Valitsimme ja rajasimme aiheemme niin, että opinnäytetyömme hyödyttää yhteistyötahoamme mahdollisimman paljon ja vastaa heidän toiveitaan. Päivähoitoyksikkö koki varhaiskasvatussuunnitelmansa olevan päivityksen tarpeessa arvojen ja tavoitteiden osalta. Aiherajaus arvoihin ja tavoitteisiin tehtiin yhdessä päivähoitoyksikön henkilökunnan kanssa.

Päiväkodin henkilökunnassa on ollut vaihtuvuutta varhaiskasvatussuunnitelman laatimisen jälkeen, ja halusimme kartoittaa uusienkin työntekijöiden näkemykset vallitsevien arvojen oikeellisuudesta. Halusimme selvittää varhaiskasvatussuunnitelmassa mainittujen arvojen ja tavoitteiden toteutumista koko päivähoitoyksikön henkilökunnan näkökulmasta, mukaan lukien lastentarhanopettajat, lastenhoitajat sekä keittiö- ja siivoushenkilökunta. Tämä siksi, että arvot ja tavoitteet ovat osa koko henkilöstön työtä.

2.2 Yhteistyöpäiväkodit Hippaheikki ja Myrskyluoto

Yhteistyöpäiväkoteinamme tutkimuksessa olivat päiväkodit Hippaheikki ja Myrskyluoto. Emme käyttäneet päiväkoteja tutkimusympäristönä, vaan tutkimme heidän varhaiskasvatussuunnitelmaansa ja selvitimme henkilökunnan mielipiteitä siitä.

Päiväkodit Hippaheikki ja Myrskyluoto sijaitsevat lähellä toisiaan Vuosaaren Kallahdessa, joka on uusi ja jatkuvasti kasvava monikulttuurinen asuinalue Itä-Helsingissä. Molemmissa päiväkodeissa painotetaan liikuntaa. Päiväkoti Myrskyluoto on perustettu vuonna 1992 ja Hippaheikki vuonna 1996. Päiväkodit yhdistyivät vuonna 2003. Ne muodostavat yhden päivähoitoyksikön, joten niillä on yhteinen päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma ja johtaja. Yhdistyminen on tuonut lisäresursseja ja mahdollisuuksia päiväkotien toimintaan. Yhdistyminen on mahdollistanut esimerkiksi henkilökunnan siirtymisen talojen välillä lapsimäärien muuttuessa sekä ideoiden ja osaamisen jakamisen. (Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 3.)

Hippaheikissä on 4 ryhmää ja Myrskyluodossa ryhmiä on 3. Päivähoitoyksikön esiopetusryhmä on päiväkotia Myrskyluodossa. Päiväkoti Hippaheikissä on integroitu erityisryhmä. Tutkimuksen teko hetkellä henkilökuntaa päivähoitoyksikössä oli yhteensä 25: johtaja, 7 lastentarhanopettajaa, 2 erityislastentarhanopettajaa, 12 lastenhoitajaa, erityisavustaja, kiertävä lastenhoitaja ja laitoshuoltaja. Tutkimusta tehdessä, päiväkotia Hippaheikissä henkilökuntaa oli 12 ja lapsia 60 ja päiväkotia Myrskyluodossa oli 11 työntekijää ja 68 lasta. Johtaja on yhteinen. Lisäksi talossa on vaihtelevasti opiskelijoita työharjoitteluissa sekä työllistettyjä henkilöitä. Keittiöhenkilökunta työskentelee Palmian alaisuudessa.

Yhteistyötä tehdään päiväkotien välillä paljon. Yhteistyömuotoja ovat yhteiset kehittämispäivät, talojen yhteinen kokous kerran viikossa ja yhteiset pedagogiset illat. Henkilökunta vaihtaa päiväkotien välillä silloin tällöin, jotta kummankin talon tavat tulevat tutuiksi ja omaan työhön tulee vaihtuvuutta. Työntekijät vaih-

tavat myös joustavasti päiväkotien välillä sairastapauksissa. (Päivähoitoyksikön työryhmä 2010.)

3 LAADUKAS VARHAISKASVATUS

3.1 Päivähoidon laatu

Päivähoidon laadun määrittelemisen on vaihdellut eri aikakausina. Laadulle ei ole olemassa yhtä määritelmää, vaan mahdollisia määritelmiä ja kriteereitä on monenlaisia. Laatu on käsitteenä jatkuvasti muuttuva ja se muotoutuu siinä yhteiskunnallisessa ja sosiaalisessa kontekstissa, jossa sitä tarkastellaan. (Nummenmaa 2004, 81.) 1990-luvun loppupuolella Suomessa on siirrytty ”laadun aikakauteen”. Laadusta itsestään on tullut tutkimuksen, arvioinnin ja kehittämisen kohde. Päivähoidon laatua tutkitaan asiakkaiden subjektiivisten kokemusten ja käsitysten kautta; ajatellaan, että laatu on käyttäjän kokemuksissa. (Nummenmaa 2004, 82) Varhaiskasvatuksessa laadun ydin muodostuu kasvatustilanteista. Kasvatustilanteiden toteutumista säätelevät tietyt reunaehdot ja kasvatustilanteiden yhdessä reunaehtojen kanssa vaikuttavat siihen, millaisia vaikutuksia päivähoitolla on perheeseen ja lapseen ja lapsella ja perheellä päivähoiton laatuun. (Parrila, 2004, 73.)

Hujala-Huttusen mukaan päivähoiton laatua tarkasteltaessa voidaan erottaa neljä erilaista laatutekijää, jotka ovat toisistaan riippuvaisia. Laatutekijät ovat: puitetekijät (esimerkiksi ryhmän koostumus), välilliset tekijät (esimerkiksi henkilökunnan ja vanhempien yhteistyö), kasvatustilanteisiin liittyvät tekijät (esimerkiksi perushoito) sekä vaikutukselliset tekijät (esimerkiksi lapsen myönteiset kokemukset). Puitetekijät ovat reunaehtoja laadukkaan päivähoiton toteuttamisessa, välilliset tekijät säätelevät laatua toiminnallisesti ja vaikutukselliset tekijät kuvaavat tuotoksen tasoa. Jotta saataisiin laadukkaita vaikutuksia, edellytyksenä on laadukas prosessi, joka ohjautuu välillisesti vaikuttavista tekijöistä ja on puitetekijöiden säätelemä. Päivähoidon laatua voidaan tarkastella kunkin laatutekijän osalta erikseen tai kaikkien tekijöiden muodostamana kokonaisuutena. (Parrila 2004, 73–74.)

Hyvän varhaiskasvatuksen kannalta on olennaista, että jokaisella kasvatusyhteisöllä ja kasvattajalla on vahva ammatillinen osaaminen ja tietoisuus (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11). Varhaiskasvatuksessa sitoudutaan kunnioittamaan jokaisen lapsen ainutlaatuisuutta (Varttua 2008). Varhaiskasvatuksessa on oleellista lasten, varhaiskasvatuksen henkilöstön sekä vanhempien vuorovaikutus ja kasvatuksellinen kumppanuus. Varhaiskasvatusta toteutetaan yhteistyössä laajan lasta ja perhettä palvelevan verkoston kanssa (Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus 2002, 9).

Varhaiskasvatus pohjautuu kolmeen perusasiaan, jotka ovat hoito, kasvatus ja opetus. Nämä ulottuvuudet painottuvat eri tavoin eri-ikäisillä, ja niiden merkitys vaihtelee eri tilanteissa. Hyvällä hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudella voidaan edistää lapsen myönteistä minäkäsitystä, lapsen ilmaisu- ja vuorovaikutustaitoja sekä ajattelun kehittymistä. (Stakes 2005, 16.)

3.2 Kasvattaja

Kasvattajalta edellytetään sitoutuneisuutta, herkkyyttä ja kykyä reagoida lapsen tunteisiin ja tarpeisiin. Kasvattajat mahdollistavat hyvän ilmapiirin, jossa lapset voivat kokea yhteenkuuluvuutta ja osallisuutta. Kasvattajien tehtävänä on myös vaalia lasten ystävyyssuhteita, sekä hoito- ja kasvatussuhteiden jatkuvuutta. Kasvattajan työssä on tärkeää tunnistaa oma kasvattajuus, ja sen taustalla olevat arvot ja eettiset periaatteet. (Stakes 2005, 16.)

Varhaiskasvatuksen henkilöstö muodostaa moniammatillisen kasvattajayhteisön, jonka toiminta pohjautuu suomalaisen yhteiskunnan määrittelemissä asiakirjoissa oleviin ja yhteisesti sovittuihin arvoihin sekä toimintatapoihin. Kasvattajayhteisö rakentaa yhteistä toimintakulttuuria neuvotellessaan arvoista ja tavoitteista. (Stakes 2005, 16.)

3.3 Yhteistyö perheiden kanssa - Kasvatuskumppanuus

Kasvatuskumppanuus on varhaiskasvatukseen vahvasti liittyvä käsite, jolla tarkoitetaan vanhempien ja ammattikasvattajien, esimerkiksi päiväkotihenkilöstön välistä tietoista yhteistyötä. Vanhemmat sitoutuvat toimimaan yhteistyössä henkilöstön kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi. Yhteistyötä ja toimintaa ohjaa lapsen edun ja oikeuksien toteuttaminen. (Stakes 2005, 31.)

Kasvatuskumppanuus on tällä hetkellä voimakkaasti esillä sosiaali- ja kasvatusalalla. Se ei kuitenkaan ole uusi ilmiö, vaan ollut muodossa tai toisessa käytössä jo pitkään. Sille on vaan annettu nimi, ja sitä on ryhdytty toteuttamaan päämäärätietoisesti osana päivähoidon toimintaa. On hyvä asettaa toiminnalle tietyt tavoitteet, joihin pyritään ja tehdä siitä osa jokapäiväistä työskentelyä. Tällöin silloin asia ei pääse unohtumaan kiireessäkään, kun se on luontevana osana päivittäistä toimintaa.

Kasvatuskumppanuus käsitteen merkityksestä on käyty paljon keskustelua ammattilaisten kesken. Tulkintoja on monenlaisia, ja nämä lukuisat tulkinnat näkyvät myös arjen työssä ja toiminta käytännöissä. Toisinaan saattaa näyttää siltä, että ammattilaiset ovat vain ottaneet käyttöönsä uuden sanan, miettimättä ollenkaan käsitteen syvempää merkitystä. Toisinaan käsitteen merkitystä on taas pohdittu hyvinkin perusteellisesti. (Karila 2006, 93.) Merkityksen pohtiminen syvällisesti on tärkeää toiminnan kannalta. Käsitteen avaaminen yhdessä työryhmän kesken konkretisoi arjen toimintaa ja käytäntöjä. Kasvatuskumppanuuden kannalta keskeiset käsitykset liittyvät muun muassa kasvatukseen, kasvatuksen arvoihin, hyvän kasvatuksen menetelmiin, hyvään lapsuuteen, vanhemmuuteen ja perheen tehtäviin. (Karila 2006, 95.)

Yhteistyö vaatii toimiakseen keskinäistä luottamusta, tasavertaisuutta sekä toisen kunnioittamista. Ammattilaisella on vastuu kumppanuudesta, jolloin hänen tulee tarjota vanhemmille mahdollisuus kasvatuskumppanuuteen. Ammattikasvattajalla on paljolti vastuu myös luottamuksellisen vuorovaikutussuhteen syn-

tymisestä. Työntekijän tulee muistaa, että kaiken toiminnan ja keskustelun tulee olla kunnioittavaa, ja hänen tulee pitää vanhempia itseensä nähden tasavertaisina, mutta ymmärtää, että lopullinen vastuu kasvatuksesta on vanhemmilla.

Kasvatuskumppanuudessa yhdistyy kaksi lapselle tärkeää tahoa, vanhemmat ja varhaiskasvattajat. Näin ollen kasvatuskumppanuudessa yhdistyy myös näiden kahden tahon tiedot ja kokemukset lapsesta. (Stakes 2005, 31.) Tätä kautta lapsen vanhemmilla on mahdollisuus saada lapsestaan varhaiskasvattajien tekemiä havaintoja ja tietoja, joita he voivat hyödyntää omassa kasvatustyössään. Usein käy myös niin, että kun useampi henkilö seuraa lapsen kehitystä saadaan laajemmalti tietoa ja havaintoja lapsesta. Sama pätee pitkälti moniammatilliseen yhteistyöhön.

Toimiva vuorovaikutussuhde avartaa sekä vanhempien että ammattikasvattajien näkökulmia lapsen kehityksestä ja kasvatuksesta. Se myös tukee molempia vuorovaikutussuhteen osapuolia lapsen huolenpidossa ja kasvatuksessa. (Kari-la 2006, 91.) Toimiva vuorovaikutussuhde on myös edellytys hyvälle yhteistyölle.

4 VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

4.1. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on valtakunnallinen ohjauksen väline, jonka pohjana ovat valtioneuvoston 28.2.2002 hyväksymät varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on julkaistu ensimmäisen kerran 2003. Sen jälkeen perusteet on tarkistettu kahden vuoden kuluttua, vuonna 2005. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 7–8.) Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden sisällöstä sekä valmistelusta on vastannut Stakesin pääjohtajan nimeämä ohjausryhmä. Työvaliokunta on valmistellut ohjausryhmälle käsiteltävät asiat lisäksi asiantuntijaryhmiin ja taustaineistoa kirjoittamaan on kutsuttu varhaiskasvatuksen asiantuntijoita. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 47.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ohjaavat kaikkia toimintamuotoja yhteiskunnan järjestämässä ja valvomassa varhaiskasvatuksessa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 7–8.) Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tavoitteena on edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteuttamista, ohjata sisällöllistä kehittämistä ja luoda osaltaan edellytyksiä varhaiskasvatuksen laadun kehittämiseksi koko maassa. Tavoitteena on myös lisätä varhaiskasvatushenkilöstön ammatillista tietoisuutta, vanhempien osallisuutta lapsensa varhaiskasvatuspalveluissa sekä moniammatillista yhteistyötä erilaisten lasta ja perhettä tukevia palveluita tarjoavien tahojen kesken. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 7.)

Varhaiskasvatuksen perusteet ovat Suomen varhaiskasvatuksen pohjana. Niiden pohjalta on laadittu valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma, joka ohjaa varhaiskasvatuksen sisällöllistä kehittämistä koko maassa, myös kunnallisten, yksikkökohtaisten ja lapsikohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien kehittämistä (Sosiaali- ja terveysministeriö 2002, 20).

4.2. Miksi varhaiskasvatussuunnitelma tarvitaan

YK:n lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa Suomen valtion turvaamaan lapsille osuuden yhteiskunnan voimavaroista, oikeuden osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon ja yhteiskuntaelämään sekä oikeuden suojeluun ja huolenpitoon. Sopimuksessa painotetaan lapsen edun näkökulmaa kaikissa lasta koskevissa toiminnoissa. Lasten oikeuksien tulee toteutua koko lapsiväestön ja jokaisen lapsen elämässä. Suomen varhaiskasvatus perustuu tähän sopimukseen, ja varhaiskasvatussuunnitelma on olennainen osa varhaiskasvatusta. Suomi on ratifioinut sopimuksen vuonna 1991. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2002, 15.)

Varhaiskasvatuksen ensisijaisena tavoitteena on edistää lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Hyvinvoinnin edistämiseksi lasten terveyttä ja toimintakykyä vaalitaan ja lasten perustarpeista huolehditaan. Varhaiskasvatus toteutuu kokonaisuutena, jossa hoito, kasvatus ja opetus nitoutuvat toisiinsa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 15.)

Varhaiskasvatussuunnitelmaa tarvitaan ohjaamaan työntekijöiden päivittäistä työskentelyä päivähoitossa. Se on väline, jonka avulla pyritään tarjoamaan lapsille ja heidän perheilleen mahdollisimman laadukasta ja hyvää varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatussuunnitelmaan kootaan työn kannalta olennaisia asioita, joissa toivotaan yhtenäistä menettelyä, ja tätä kautta pyritään varmistamaan toiminnan ja varhaiskasvatuksen laatua.

4.3. Helsingin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma

Kuntien varhaiskasvatussuunnitelmat ovat kunnallisen varhaiskasvatuksen ohjauksen väline ja keskeinen henkilöstön työväline, jonka pohjana ovat varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Kuntien erilaisuuden vuoksi on olennaista,

että kunnissa tarkennetaan kuntakohtaiset strategiat varhaiskasvatuksen toteutukselle linjaukset. Kunnan varhaiskasvatussuunnitelmissa määritellään, millaisia seudullisia, alueellisia ja yksikkökohtaisia suunnitelmia kunnassa tehdään. Lisäksi määritellään se, miten suunnitelmat vahvistetaan ja tarkistetaan säännöllisesti. Kunnan varhaiskasvatuksen linjaukset sekä strategiat voivat olla osa esimerkiksi lapsipoliittista ohjelmaa, mutta ne voivat löytyä myös muista lasta ja perhettä koskevista asiakirjoista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 7–43.) Koko päiväkodin henkilökunnan tulisi sitoutua varhaiskasvatussuunnitelman tuottamiseen, toteuttamiseen, seurantaan ja arviointiin. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 43.)

Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma on hyväksytty 29.3.2007. Sen tarkoituksena on kuvata lasten varhaiskasvatuksen, kasvatuskumppanuuden ja varhaiskasvatuksen laadun sekä osaamisen kehittämisen keskeisiä periaatteita vastualueen strategian toteuttajana. Helsingin kaupungin päivähoidon varhaiskasvatusta tarkkaillaan kolmen prosessin kautta, jotka ovat: hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus, kasvatuskumppanuus sekä arviointi ja osaamisen kehittäminen. (Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma 2007, 3.)

Helsingin päivähoidon päämääränä on turvata lasten hyvän kasvun edellytykset ja edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on palvella lasten kehityksen ja oppimisen tavoitteita ja edistää lasten henkilökohtaista hyvinvointia. Tavoitteet varhaiskasvatukselle asetetaan lapsen, perheen ja yhteiskunnan näkökulmasta. (Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma 2007, 6–7.)

4.4 Päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluodon varhaiskasvatussuunnitelma

Yksikön varhaiskasvatussuunnitelma on yksityiskohtaisempi, kuin kunnan suunnitelma. Yksikön varhaiskasvatussuunnitelmassa ilmenee hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus ja lähtökohdat, sekä toteutuminen kasvatus-

käytännöissä. Yksikön varhaiskasvatussuunnitelmassa kuvataan yksikön erityispiirteet ja painotukset. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 9.)

Päiväkotiyksikkö Hippaheikki–Myrskyluoto on laatinut päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmansa yhteistyössä eli päiväkodeilla on yhteinen varhaiskasvatussuunnitelma. Se on valmistunut vuonna 2008. Varhaiskasvatussuunnitelmaan on pyritty kokoamaan keskeiset asiat päiväkodin henkilökunnan kannalta. (Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 3.) Päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelman työstämisessä on ollut mukana päiväkotit Hippaheikin sekä Myrskyluodon koko henkilökunta. Sen laatiminen on ollut prosessi. Päiväkotien henkilökunnassa on ollut vaihtuvuutta varhaiskasvatussuunnitelman valmistamisen jälkeen, kaikki nykyiset työntekijät eivät ole olleet mukana päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelman laadinnassa. (Päivähoitoyksikön työryhmä 2010.)

Suunnitelman tarkoitus on auttaa henkilökuntaa rakentamaan hyvä, oppimista ja kasvua edistävä oppimisympäristö päiväkotiyksikköön. Varhaiskasvatussuunnitelma auttaa henkilökuntaa löytämään, muistamaan ja pitämään kiinni yhteisesti sovitusta periaatteista, jotka ohjaavat arjen työtä. Arjen valintoja ohjaa yhdessä sovittu toiminta-ajatus, lapsi-, tieto- ja oppimiskäsitykset sekä arvot ja tavoitteet. (Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 3.)

Varhaiskasvatussuunnitelmassa näkyy arvojen ja tavoitteiden lisäksi päiväkodin toiminta-ajatus, lapsi- tieto- ja oppimiskäsitys, sisällölliset orientaatiot, esiopetus, monikulttuurisuuden huomioiminen ja varhaiskasvatuksen ajatuksia. Suunnitelmassa kerrotaan myös yhteistyökumppaneista ja kasvatuskumppanuudesta. Päiväkodit Hippaheikki ja Myrskyluoto painottavat toiminnassaan liikunnan merkitystä lapsen kasvatuksessa. Liikkumisen teema näkyykin varhaiskasvatussuunnitelmassa läpi kaikkien siinä käytävien asioiden.

Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi jokaiselle lapselle tehdään oma henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelmansa. Tällä tavoin kasvatuksesta saadaan yksilöllisempää ja voidaan tarkentaa kullekin lapselle tärkeitä kohtia. Yksilöllistä varhaiskasvatussuunnitelmaa tehdään yhteistyössä

vanhempien kanssa ja sitä arvioidaan säännöllisesti pidettävien kasvatuskusteluiden kautta.

Päivähoitoyksikössä varhaiskasvatussuunnitelma on arjessa työskentelyn tukena. Siinä esitetyt tavoitteet ovat näkyvissä henkilökunnalle yhteisissä tiloissa seinällä, jotta niiden merkitys työskentelylle ei pääsisi unohtumaan. Varhaiskasvatussuunnitelma löytyy lisäksi jokaisesta ryhmästä, jolloin sen käyttäminen työvälineenä arjessa on mahdollisimman helppoa. Se on esillä niin, että halutessaan myös vanhemmat voivat sitä lainata ja siihen tutustua. On tärkeää, että suunnitelmaa käytetään luontevasti osana toteutettavaa kasvatustyötä, koska parhaimmillaan se toimii pohjana päivittäiselle työskentelylle. Työyhteisössä kannustetaan lukemaan varhaiskasvatussuunnitelmaa säännöllisesti ja toteuttamaan sitä arjessa.

5 ARVOT JA TAVOITTEET VARHAISKASVATUKSESSA

Arvolla tarkoitetaan abstraktia luomusta, jota käytetään inhimillisen toiminnan oikeuttamiseen. Arvoilla voi olla eri tasoja. Varsinaiset arvot ovat tavoiteltavia ideoita, joiden tavoittaminen on epätodennäköistä. Arvojen kehittyminen tapahtuu yhteydessä toisiin ihmisiin ja niiden muuttuminen on hidasta. (Leino-Kilpi 2006, 58–60.)

Suomalaisen varhaiskasvatuksen arvopohja perustuu keskeisiin kansainvälisiin lapsen oikeuksia määritteleviin sopimuksiin kuten YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, kansallisiin säädöksiin ja muihin ohjaaviin asiakirjoihin. (Stakes 2005, 12.) Varhaiskasvatussuunnitelmassa arvoja on käsitelty melko yleisellä tasolla. Varhaiskasvatuksen arvopohjan keskeisimpänä lähtökohtana on lapsen ihmisarvo. (Varttua 2009.)

Piiparinen on vuonna 2009 tehnyt opinnäytetyön aiheesta Arvot varhaiskasvatuksessa. Hän tutki laadullisesti Helsinkiläisen päiväkodin henkilökunnan pitämien arvopäiväkirjojen pohjalta erityisesti ”lämpimän ja avoimen kasvatusilma- piirin” toteutumista käytännössä. Sen toteutumiseen vaikutti henkilökunnan mukaan työn tavoitteellisuus, yhteistyön sujuminen, kiire, työssä viihtyminen, vuorovaikutus, lapsen ja perheen tukeminen sekä muutoksiin suhtautuminen. Arvojen toteutuminen käytännössä päiväkodin arjessa ei ole siis yksiselitteistä ja siihen vaikuttaa monien asian summa Piiparisen tutkimuksen perusteella.

Varhaiskasvatuksen ensisijaisena tavoitteena on edistää lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Hyvinvoinnin edistämiseksi lapsen terveyttä ja toimintakykyä vaalitaan ja lapsen perustarpeista huolehditaan. Lapsen tulee kokea, että häntä arvostetaan, hänet hyväksytään ja hän tulee kuulluksi ja nähdyksi. (Stakes 2005, 15.) Saadessaan toimia itselleen ominaisella ja motivoivalla tavalla lapsen hyvinvointi lisääntyy, eli voidaan puhua fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja emotionaalisen hyvinvoinnin tasapainosta. Jotta tasapaino toteutuu, lapsella

tulee olla mahdollisuus lepoon, energian purkamiseen, terveelliseen ravintoon ja niin edelleen. (Varttua 2006.)

5.1 Arvot päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluodossa

Päiväkodin koko henkilökunta kokoontui vuonna 2003 yhteen, miettimään millaisia arvoja päiväkotitoiminta haluaa toimintansa taustalla käyttää. Arvojen kartoittamisessa lähdettiin liikkeelle määrästä ja sovittiin, että arvoja valitaan kuusi. Henkilökunta jakaantui pienryhmiin, ja jokainen pienryhmä pohti ja listasi heille tärkeitä arvoja. Tämän jälkeen kokoonnuttiin yhteen, ja jokaisen pienryhmän laatimat arvot listattiin. Seuraavaksi aloitettiin keskustelu siitä, mitkä arvoista ovat päiväkotitoiminta Hippaheikille ja Myrskyluodolle merkittäviä. Merkittävimmät ja tärkeimmät arvot jätettiin ja muut karsittiin pois. Henkilökunta koki, että arvoista saatiin tuoloin luotua yhtenäiset. (Päivähoitoyksikön työryhmä 2010.)

Päivähoitoyksiköllä on kuusi kirjattua arvoa varhaiskasvatussuunnitelmassaan. Ne ovat palveluhenkisyys, yhteishenki, suunnitelmallisuus, avoimuus/rehellisyys, kehittyminen ja joustavuus. Arvojen sisältöä ja taustaa on avattu varhaiskasvatussuunnitelmassa, ja sen lisäksi päivähoitoyksikkö on laatinut taulukot (Taulukko 1 & Taulukko 2), joihin on kirjattu arvojen toteuttaminen päivittäisessä toiminnassa. Taulukossa on jaettu päivä yhdeksään osioon, joiden alle on koottu kunkin kuuden arvon toteuttaminen konkreettisesti kasvattajien työssä. Taulukossa esimerkiksi arvo suunnitelmallisuus näkyy päiväkotitoiminnassa siten, että oikea määrä kasvattajia on ottamassa lapsia vastaan. (Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 12–13.)

	päiväkotiin tulo	aamupala/välipala	leikki	ohjattu toiminta
suunnitelmallisuus	oikea määrä kasvattajia ottamassa lapsia vastaan	yhteisesti sovitut toimintatavat, retkipäivinä tukemampi aamiainen	leikkiapaikat ja leikkivälineet lasten saatavilla, ympäristön järjestäminen ja suunnittelu ikä- ja kehitystaso huomioiden, leikkien porrastaminen ja jakaminen, ajan käyttö riittävää, leikkien aloittamisen ohjaus ja leikin havainnointi	lapsiryhmästä lähtevää, ikä- ja kehitystason huomioivaa, eri vuodenaikat ja projektit huomioon ottavaa
joustavuus	huomioidaan lasten ja perheiden erilaiset tavat	liukuva aika, itse annostelu, perheen tarpeiden/toiveiden huomioiminen	toiminnan porrastaminen niin, että on hyvät tilat leikkiin, mahdollisuus ulkoiluun, lasten toiveiden huomioiminen, ei keskeytetä leikkejä, tarvittaessa leikit voi jäädä esille	suunnitelmien muutokset mahdollisia, huomioidaan lasten ehdotukset
palveluhenkisyys	lapsi ja vanhemmat huomioidaan ja kuunnellaan perheen kuulumiset, omahoitaja vastaanottaa	perheen kanssa sovittu syökö lapsi aamupalan, erilaisten ruokavalioiden huomioiminen, joustava aikataulu	Omanlelunpäivä, tarjotaan erilaisia leikkimahdollisuuksia, aikuinen on tukemassa leikkejä	kuunnellaan perheiden toiveita ja ehdotuksia
avoimuus/rehellisyys	luottavaisen ilmapiirin luominen ja mahdollisuus avoimeen keskusteluun	sopimukset vanhempien kanssa ja niistä keskusteleminen	leikkisäännöt, lupauksen pitäminen ja toteuttaminen,	kannustetaan lasta ja annetaan palautetta
yhteishenki	kaikki lapset "yhteisiä", vanhempien kanssa sovitut tavat	yhdennäköiset toimintatavat ja pelisäännöt	kannustetaan ja ohjataan yhteisiin leikkeihin myös yli ryhmärajojen, kaikki lapset "yhteisiä", jakaannutaan tasaisesti taloon, kasvattajien vahvuuksien käyttäminen, havainnointi, kasvattajien osallistuminen leikkiin	samat toimintatavat ja säännöt, talon yhteiset tapahtumat
kehittyvä päiväkotitoiminta	kuunnellaan perheiden toiveita	toiveiden huomioiminen, tunnelman luominen ja tiedon kulku	ohjataan ja kannustetaan vaativampaan peliin tai leikkiin, leikinhäily, sitoutuminen ja havainnointi – ohjaaminen uusiin leikkeihin uusien kavereiden kanssa, tiedon jakaminen talon sisällä	kasvattajien tieto-aidon jakaminen ja koulutukset, kasvattajan oman toiminnan arviointi

Taulukko : Arvot aamupäivän toiminnoissa (Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 13.)

	ruokailu	lepo	pukeutumistilante/wc-toiminnot	ulkoilu	kotiinlähtö
suunnitelmallisuus	lapsilla ja aikuisilla sopivat ja tarkoituksen mukaiset ruokailupaikat, kasvattajat lähellä näyttämässä mallia ja opastamassa, opetellaan hyviä ruokailutapoja, apulaiset – jokainen lapsi vuorollaan opettelee kattamista, erilaisten juhlien ja perinteiden huomiointi	annetaan mahdollisuus nukkumiseen tai rauhalliseen hetkeen, sopivassa paikassa, yhteiset linjat kasvattajien välillä, lapsen yksilöllinen huomiointi	yhteisesti sovitut toimintatavat, tilanteiden porrastaminen niin, että lapsella mahdollisuus kiireettömään ja rauhalliseen toimintaan	ulkoilun porrastaminen, niin että jokaisella lapsella on paremmat mahdollisuudet ulkoleikkeihin, ympäröivän luonnon ja erilaisten retki-kohteiden hyödyntäminen, ohjatut ulkoleikit, henkilökunnan määrä riittävä suhteessa lasten määrään	oikea määrä kasvattajia luovuttamassa lapsia kotiin, tietoteiden laatiminen ja jakaminen koteihin
joustavuus	yksilöiden huomiointi, ollaan joustavia ruokailuajoissa	otetaan lapsen yksilölliset tarpeet huomioon	otetaan lapsen yksilölliset tarpeet huomioon, annetaan aikaa toimintojen suorittamiseen	ulkoilun ajankohdtaa voidaan siirtää, jos jokin muu toiminta kesken, huomioidaan lasten taidot ja varataan aikaa pukeutumiseen, sääolojen huomiointi	huomioidaan lasten ja perheiden erilaiset tavat
palveluhenkisyys	huomioidaan vanhempien toiveet ja lapsen tarpeet, allergiat, avoin yhteistyö keittiön kanssa, ilmoitetaan poissaolijat, suunnitellaan yhdessä retket ja tapahtumat	huomioidaan vanhempien toiveet ja lapsen tarpeet	huomioidaan vanhempien toiveet ja lapsen tarpeet, tarvittaessa autetaan vanhempia lapsen pukemisessa/riisumisessa	päiväkotiin tulevat lapset ja vanhemmat huomioidaan, heitä kuunnellaan ja palvelaan Vaatetuksessa otetaan huomioon vanhempien toiveet ja lasten tarpeet	lapsi ja vanhemmat huomioidaan, kerrotaan päivän kuulumiset sekä seuraavan päivän tapahtumat, muistutetaan toiminta-ajoista sekä tarvittavista varusteista
avoimuus/rehellisyys	sopimukset vanhempien kanssa ja niistä keskustelu	keskustellaan vanhempien kanssa avoimesti lapsen nukkumisesta	sopimuksen vanhempien kanssa	keskustellaan vanhempien kanssa avoimesti ja annetaan rehellistä palautetta	luottavaisen ilmapiirin luominen ja mahdollisuus avoimeen keskusteluun
yhteishenki	yhteiset juhlat ja perinteet	yhdennukaiset toimintatavat	yhdennukaiset toimintatavat, keskustellaan yhdessä vanhempien kanssa oikeanlaisesta pukeutumisesta	yhteisvastuu lapsista, kaikki lapset ”yhteisiä”, kannustetaan lapsia leikkimään yhdessä	kaikki lapset ”yhteisiä”, vanhempien kanssa sovitut tavat
kehittyvä päivä-koti	kuunnellaan lasten ja perheiden toiveita	kehitämme toimintatapoja esim. lapsihieronta lepo-hetkellä	kuunnellaan lasten ja perheiden toiveita	kuunnellaan lasten ja perheiden toiveita, kehitetään pihan toimintoja ja toimitaan erilaisin välinein	henkilökunnan mitoittaminen oikein, iltapäivystysten vuorottelu

Taulukko 2: Arvot iltapäivän toiminnoissa (Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 14.)

Päiväkoti pitää tärkeänä, että jokainen tuntee arvot omikseen, ja voi pohjata työskentelynsä sille. Yhtenäisten arvojen merkitys on suuri, sillä päiväkodit tekevät tiivistä yhteistyötä. Henkilökunnalla on yhteisiä kehittämispäiviä, pedagogisia iltoja ja henkilökunnan kokous kerran viikossa. Päiväkodin lapsetkin vaihtavat ryhmiä päiväkotien välillä, viimeistään esikouluun kaikki lapset siirtyvät päiväkotia Myrskyluotoon. Näin siksi, että päiväkotia Myrskyluodossa on päivähoitoyksikön ainoa esiopetusryhmä. (Päivähoitoyksikön työryhmä 2010.)

5.2 Tavoitteet päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluodossa

Päivähoito yksikön tavoitteet on jaettu kolmeen päätavoitteeseen, jotka taas on jaettu pienempiin osatavoitteisiin. Osatavoitteiden alle on määritelty, miten niitä käytännössä toteutetaan (Taulukko 3). Tämä määrittely helpottaa tavoitteiden toteutumisen seuraamista ja arviointia. Päätavoitteet ovat laadukas toiminta, hyvä työyhteisö ja palveluhenkisyys. (Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 9.)

Laadukas toiminta on jaettu seuraaviin osatavoitteisiin: monipuolinen oppimisympäristö, lasten yksilöllisyyden huomioiminen ja pedagogiset menetelmät. (Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 9) Laadukkaan toiminnan toteutumista seurataan kerran viikossa olevilla ryhmä ja talokokouksilla sekä kaksi kertaa vuodessa järjestettävillä kehittämispäivillä. (Päivähoitoyksikön työryhmä 2010).

Hyvä työyhteisö on jaettu tiedonkulun, kannustuksen ja tukemisen sekä joustavuuden tavoitteisiin. Tämän tavoitteen toteutumista seurataan ryhmäkokouksilla, kehityskeskusteluilla esimiehen ja alaisen välillä, ilmapiirikeskustelulla ja pedagogisilla illoilla. (Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma 2008.)

Palveluhenkisyys on jaettu seuraaviin osatavoitteisiin: perheet, lapset ja työyhteisö. Palveluhenkisyyden toteutumista seurataan päivittäisillä keskusteluilla,

kasvatuskeskusteluilla, asiakaskyselyillä sekä erilaisten palautteiden avulla. (Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma 2008.)

LAADUKAS TOIMINTA HYVÄ TYÖYHTEISÖ PALVELUHENKISYYS

<p><u>1. MONIPUOLINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ</u> välineet lasten saatavilla koko ajan</p> <p>liikuntaan kannustavia ratkaisuja</p> <p>monipuoliset välineet ja tilat</p>	<p><u>1. TIEDONKULKU</u> toimivat kokouskäytännöt</p> <p>vastuuhenkilöt nimetty</p> <p>selkeät kehittämisrakenteet</p>	<p><u>1. PERHEET</u> monipuoliset yhteistyömuodot</p> <p>vanhempien kunnioittaminen, kuunteleminen</p> <p>yksilöllinen huomiointi</p>
<p><u>2. LASTEN YKSILÖLLISYYDEN HUOMIOIMINEN</u> erilaiset oppimistyylit</p> <p>ikä- ja kehitystason huomioiminen</p> <p>monipuolinen ja suunnitelmallinen liikuntakasvatus</p>	<p><u>2. KANNUSTUS JA TUKEMINEN</u> palautteen antaminen</p> <p>rehellisyys ja avoimuus</p> <p>toisten kuunteleminen</p>	<p><u>2. LAPSET</u> kuunnellaan mistä kiinnostuneita</p> <p>mahdollisuus ikä- ja kehitystasolle sopivaan toimintaan</p> <p>tulevat mielellään päiväkotiin</p>
<p><u>3. PEDAGOGISET MENETELMÄT</u> "neliportainen systeemi"</p> <p>pienryhmätoiminta</p> <p>hyödynnetään liikuntaa oppimisen välineenä päivittäin projektityöskentely</p>	<p><u>3. JOUSTAVUUS</u> toimintatapojen arviointia</p> <p>tilannetaju, itseohjautuvuus</p> <p>mukautuminen muutoksiin</p>	<p><u>3. TYÖYHTEISÖ</u> yhteistyö muiden tahojen kanssa</p> <p>tehdään mitä luvataan</p> <p>toimitaan yhteisten pelisääntöjen mukaan</p>

Taulukko 3: Tavoitteiden näkyminen arjessa (Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 9)

Päiväkotien tavoitteet ovat päiväkodin seinällä kaikkien näkyvillä. Tavoitteiden luomisessa on huomioitu selkeys. Tavoitteet on haluttu asettaa seinälle, jotta ne olisivat päivittäin muistuttamassa henkilökuntaa, eivätkä näin pääsisi unohtumaan, vaan näkyisivät arjen toiminnassa. Tavoitteiden esiin asettamisella on haluttu myös, että niitä lukiessaan henkilökunta voisi pysähtyä miettimään tavoitteiden merkitystä ja sitä kuinka ne toteutuvat päivittäisessä työssä. (Päivähoitoyksikön työryhmä 2010).

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Toteutimme tutkimuksemme syksyn 2009 ja kevään 2011 välisenä aikana. Tutkimuksemme oli työelämälähtöinen, ja sen tarkoitus on hyödyttää yhteistyötahojen toimintaa ja vastata heidän tarpeisiinsa varhaiskasvatussuunnitelman osalta. Tutkimuksemme toteutettiin yhteistyössä päivähoitoyksikkö Hippaheikki-Myrskyluodon kanssa. Tutkimusmenetelmä oli määrällinen ja keräsimme aineiston kyselylomakkeilla.

6.1 Tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Tutkimuskysymykset muodostettiin osittain yhteistyössä päivähoitoyksikön henkilökunnan kanssa. Pohdimme aihetta rajatessamme sitä, millaisia asioita olisi päivähoitoyksikön kannalta tärkeää ja hyödyllistä selvittää tutkimuksessamme. Esille nousi vahvasti kaksi suuntaa, arvojen ja tavoitteiden tunteminen sekä niiden näkyminen tai toteutuminen arjessa.

Tutkimuskysymyksiksemme muodostui: 1. Miten henkilökunta tuntee varhaiskasvatussuunnitelman kokonaisuudessaan? 2. Miten varhaiskasvatussuunnitelman arvot vastaavat henkilökunnan omia arvoja kasvatustyössä? 3. Miten henkilökunta kokee varhaiskasvatussuunnitelman arvojen toteutuvan päivähoitoyksikön arjessa? 4. Miten varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteet vastaavat henkilökunnan omia tavoitteita kasvatustyössä? 5. Miten henkilökunta kokee varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteutuvan päivähoitoyksikön arjessa? Kysyimme myös, kuinka hyödylliseksi henkilökunta koki tavoitteiden seurannan mittarit tavoitteiden toteutumisen arvioijina (esimerkiksi pedagogiset illat). Lisäksi annoimme henkilökunnalle mahdollisuuden kertoa, jos he haluaisivat poistaa tai lisätä jonkin arvon tai tavoitteen. Annoimme myös mahdollisuuden yleiseen kommenttien ja mielipiteiden kirjoittamiseen.

Ennen kyselyn suorittamista, oletimme, että päivähoitoyksikkö Hippaheikki-Myrskyluodon henkilökunta tuntee varhaiskasvatussuunnitelmansa arvot ja tavoitteet hyvin tai erittäin hyvin. Uskoimme, että he ovat monelta osin tyytyväisiä varhaiskasvatussuunnitelmansa arvoihin ja tavoitteisiin, koska osa henkilökunnasta on ollut mukana suunnittelemassa niitä ja tekemässä varhaiskasvatussuunnitelmaa. Oletimme, että varhaiskasvatussuunnitelmassa määritellyt arvot ja tavoitteita toteutetaan ainakin osittain päivähoitoyksikön arjessa.

6.2 Aineiston keruu

Aineiston hankinta on haastava tutkimuksen vaihe, sillä se vaatii paljon käytännön työtä. Myös aineiston hankinnan kustannukset on otettava huomioon. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on useita keinoja, joiden avulla voidaan pyrkiä minimoimaan kustannuksia aineiston hankinnassa, ilman, että aineiston luotettavuus kärsii siitä olennaisesti. (Alkula; Pöntinen & Ylöstalo 2002, 43.)

Koska valmista aineistoa aiheeseemme liittyen ei ollut käytettävissä, keräsimme tarvittavan aineiston itse. Suurin etu siinä, että kerää aineiston itse on, se että saimme määritellä aineiston sisällön itse ja päättää sen muodosta tutkimusongelman pohjalta. Haittapuoleksi voidaan katsoa se, että työhön kuluu paljon aikaa ja työtä. (Alkula; Pöntinen & Ylöstalo 2002, 66.)

Tutkimusaineiston keruumenetelmänä käytimme kyselylomaketta (LIITE 1), sillä koimme saavamme sen avulla luotettavaa tietoa tavoitteidemme saavuttamiseksi. Laadimme kyselylomakkeen päivähoitoyksikön henkilökunnalle. Kysely toteutettiin nimettömänä ja ketään ei voitu tunnistaa vastauksista. Kaikki tiedot hävitettiin tutkimuksen jälkeen. Vastaus tapahtui asteikolla 1–5. Numero-
muotoiset vastaukset avasimme erilaisin kaavioin. Vastausasteikko 1–5 valittiin, koska koimme sen riittävän laajaksi ja uskoimme saavamme sen avulla riittävän tarkkaa tietoa vastauksista.

Tutkimusaineiston keräämiseen käytetty kyselylomake oli kuuden sivun mittainen lomake, jolla pyrimme selvittämään ja arvioimaan päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelman arvoja ja tavoitteita sekä niiden toteutumista arjessa henkilökunnan näkökulmasta. Tutkimuksella halusimme selvittää myös, kuinka hyvin päivähoitoyksikön henkilökunta tuntee yksikkönsä varhaiskasvatussuunnitelman arvot ja tavoitteet.

Lomakkeen kysymykset pohjautuivat päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelmassa mainittuihin arvoihin ja tavoitteisiin. Lomakkeessa oli kaksi laadullista kysymystä, joilla annettiin vastaajalle mahdollisuus kertoa omia mielipiteitään ja kehittämisehdotuksiaan sanallisesti. Uskoimme sen tuovan syvempää näkökulmaa työhömmme.

Suoritimme kyselyn harjoitellessamme päivähoitoyksikkö Hippaheikki-Myrskyluodossa. Ensin tarkoituksenamme oli suorittaa kysely niin, että jätämme vastauslomakkeet päivähoitoyksikköön ja noudamme ne myöhemmin. Päätimme kuitenkin suorittaa kyselyn samanaikaisesti kaikille työntekijöille päivähoitoyksikön kehittämispäivällä. Tämä siksi, että saisimme mahdollisimman paljon vastauksia, kun henkilökunnalle olisi varattuna aika ja paikka kyselyn suorittamiseksi.

Kyselymme oli informoitu kysely. Informoidussa kyselyssä kyselyn tekijä vie ja noutaa kyselylomakkeet ja voi tarvittaessa antaa lisää tietoa kyselyyn liittyen tai tehdä lisäkysymyksiä (Heikkilä 2008, 18). Me toimitimme kyselylomakkeet yhteistyöpäiväkoteihin kyselyn suorittamisen yhteydessä. Tällöin vastaajilla oli mahdollisuus halutessaan kysyä tarkentavia kysymyksiä ja saada lisää tietoa kyselyyn liittyen. Kyselyn suorittamistilanteessa kukaan ei kuitenkaan kaivannut lisää tietoa kyselystä, eikä tarkentavia kysymyksiä kysytty.

Kysely suoritettiin muualla kuin päivähoitoyksikön tiloissa. Aikaa kyselyyn vastaamiseen käytettiin n. 15 minuuttia. Kysely suoritettiin heti tilaisuuden alussa. Kyselyyn vastasi 23 päivähoitoyksikkö Hippaheikki-Myrskyluodon lastenhoitajaa ja lastentarhanopettajaa. Yksikön johtaja ei vastannut kyselyyn. Myöskään

keittiö ja siivoushenkilökuntaa ei ollut paikalla vastaamassa kyselyyn, vaikka alun perin tarkoituksenamme oli ottaa myös heidät mukaan vastaajiksi. Keittiöhenkilökunta ei osallistunut kyselyyn, sillä heillä on eri työnantaja, kuin lastentarhanopettajilla ja lastenhoitajilla. Tutkimuseettisistä syistä kysely suoritettiin nimettömänä ja kukaan yksittäinen henkilö ei ollut tunnistettavissa. Kaikki tiedot hävitettiin tutkimuksen jälkeen ja ainoastaan me käsittelimme saatua aineistoa.

6.3 Aineiston analysointi

Teimme määrällisen eli kvantitatiivisen opinnäytetyön. Kvantitatiivista tutkimusta voidaan kutsua myös tilastolliseksi tutkimukseksi, koska sen avulla pyritään saamaan vastauksia lukumääriin ja prosentiosuuksiin liittyviin kysymyksiin. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa asioita kuvataan numeeristen suureiden avulla ja tuloksia avataan ja havainnollistetaan kuvioita ja taulukoita käyttäen. (Heikkilä 2008, 16.) Lisäksi meillä oli kyselylomakkeessamme muutamia avoimia kysymyksiä.

Kyselystämme saimme numeromuotoisia vastauksia. Numeromuotoisista vastauksista laskimme keskiarvoja, joita avasimme erilaisin kaavioin, esimerkiksi piirakkakuvioiden tai pylväsdiagrammeihin. Käytimme EXCEL:iä apunamme avatesämme ja työstäessämme vastauksia esitettävään muotoon. Lähes kaiken tiedon voi muuttaa numeeriseen muotoon. Sillä ei ole merkitystä, kuinka aineisto on kerätty. Määrällisesti voidaan siis tarkastella monella tavalla kerättyä aineistoa, eikä esimerkiksi vain kyselylomakkeella kerättyä tietoa. (Valli 2001, 158.)

7 TULOKSET

Käsitlemme tulokset avaamalla ensin kirjallisesti kyselylomakkeen vastauksia henkilökunnan taustatiedoista. Kysymykset, joihin vastattiin numeromuotoisesti, havainnollistamme kuvioin, jotka avaamme kirjallisesti. Numeromuotoisissa vastauksissa oli asteikko 1–5, joissa 1 oli määritelty tarkoittamaan: en lainkaan/ei lainkaan, 2 tarkoitti: hiukan, 3 tarkoitti: en osaa sanoa, 4 tarkoitti: hyvin ja 5 erittäin hyvin. Laskimme kysymyksistä keskiarvoja ja prosentteja. Avoimien kysymysten vastaukset on käsitelty omassa kappaleessaan.

7.1 Tulokset taustatiedoista

Kyselylomakkeeseen vastanneita oli 23, joista kaksitoista työskenteli päiväkoti Hippaheikissä ja kymmenen päiväkoti Myrskyluodossa. Yhteensä kasvatushenkilökuntaa taloissa työskentelee 23 eli, jokainen päivähoitoyksikön kasvattaja vastasi kyselyyn. Vastaajista kahdeksan oli lastentarhanopettajia, 14 lastenhoitajia ja yksi muuta henkilökuntaa.

Selvitimme lomakkeen avulla kuinka kauan vastaaja on työskennellyt päivähoitoyksikössä. Vastauksista tuli ilmi, että kuusi vastaajaa oli työskennellyt yli 10 vuotta, toiset kuusi vastaajaa oli työskennellyt neljä vuotta tai enemmän ja loput alle neljä vuotta. Neljä tai yli neljä vuotta yksikössä työskennelleistä kaikki olivat osallistuneet päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelman suunnitteluun ja työstämiseen. Muut vastaajat (yhteensä 11) olivat työskennelleet kaksi vuotta tai vähemmän ja heistä kukaan, yhtä lukuun ottamatta, ei ollut osallistunut yksikön varhaiskasvatussuunnitelman työstämiseen tai suunnitteluun. Yhteensä 13 ihmistä nykyisestä henkilökunnasta on ollut mukana tekemässä varhaiskasvatussuunnitelmaa.

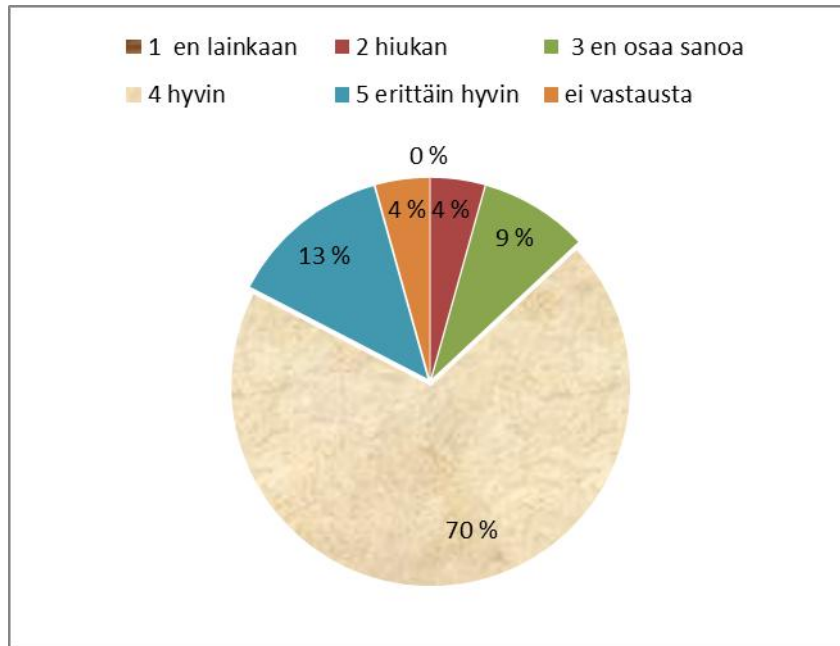
Yksikön varhaiskasvatussuunnitelmaan oli tutustunut 22 vastaajaa, yksi vastaajista ei ollut tutustunut siihen. Neljä vastaajista oli tutustunut siihen yli kaksi vuotta sitten, muut alle kaksi vuotta sitten.

7.2 Varhaiskasvatussuunnitelman tunteminen

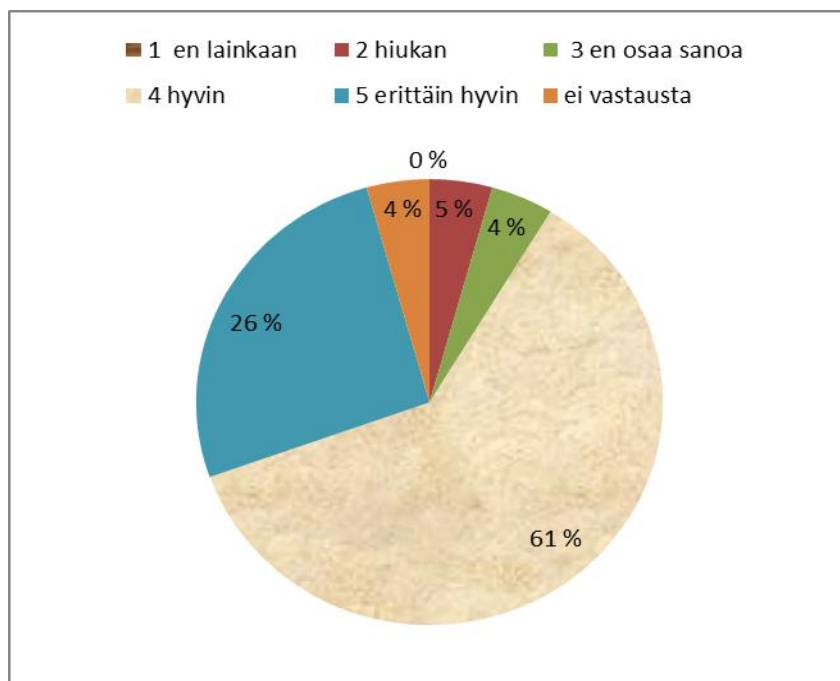
Kyselylomakkeessa kysyimme päivähoitoyksikön henkilökunnalta, miten he tuntevat päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelman kokonaisuudessaan. Selvitimme myös, miten he tuntevat varhaiskasvatussuunnitelmassa avatut arvot ja miten hyvin tavoitteet. Arvoja ja tavoitteita käsitellään tarkemmin myöhemmissä kappaleissa. Vastaukset tapahtuivat asteikolla 1–5. Kysyimme myös minkä ikäisten lasten parissa vastaaja työskentelee, mutta jätimme sen kohdan käsittelemättä, sillä asialla ei ollut merkitystä arvojen ja tavoitteiden tuntemisen kannalta.

Varhaiskasvatussuunnitelman sisällön tuntemiseen saattaa vaikuttaa se, onko vastaaja ollut mukana työstämässä varhaiskasvatussuunnitelmaa ja kuinka kauan hän on työskennellyt päivähoitoyksikössä.

Kuviossa 1 on esitetty päivähoitoyksikön henkilökunnan vastaukset kysymykseen päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelman tuntemisestä kokonaisuudessaan. Saimme kysymykseen 22 vastausta. 70 prosenttia vastaajista tuntee päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelman sisällön hyvin ja 13 prosenttia erittäin hyvin. Kukaan vastaajista ei kokenut, ettei tunne varhaiskasvatussuunnitelmaa lainkaan. Yhdeksän prosenttia vastaajista ei osannut sanoa ja neljä prosenttia koki tuntevansa sitä vain hiukan. Yksi jätti vastaamatta. Vastauksen keskiarvoksi saatiin 4,05.

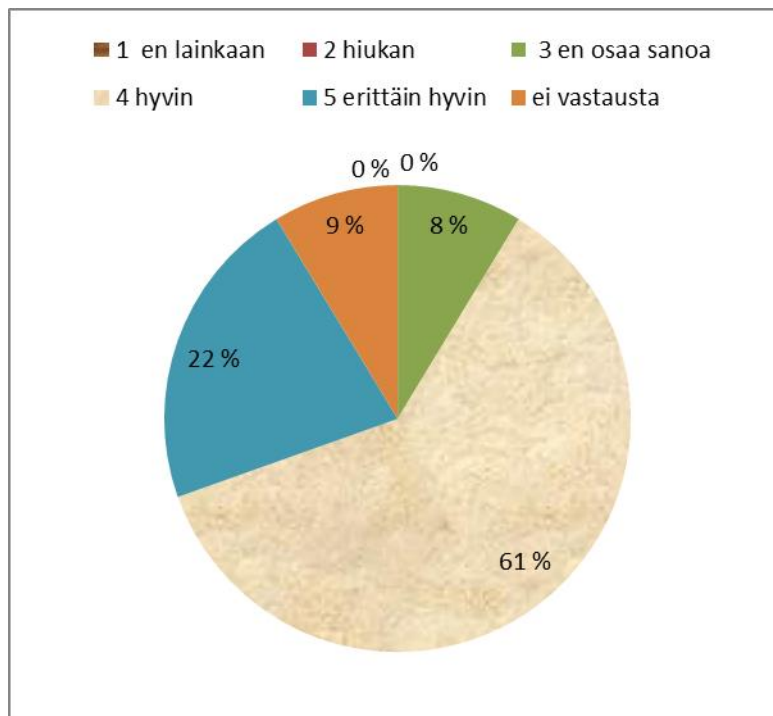

KUVIO 1. Varhaiskasvatussuunnitelman tunteminen kokonaisuudessaan
 Varhaiskasvatussuunnitelmassa avattujen arvojen tunteminen kokonaisuudessaan on esitetty kuviossa 2. Saimme 22 vastausta. Vastaajista yli puolet, 61 prosenttia, kokevat tuntevensa arvot hyvin, ja 26 prosenttia vastaajista erittäin hyvin. Viisi prosenttia vastaajista koki tuntevensa arvoja vain hiukan eikä kukaan vastaajista kertonut, ettei tunne arvoja lainkaan. Vastausten keskiarvoksi saatiin 4,19.

KUVIO 2. Varhaiskasvatussuunnitelman arvojen tunteminen

Henkilökunta tunsi varhaiskasvatussuunnitelmassa avatut tavoitteet pääsääntöisesti hyvin tai erittäin hyvin, kuten kuviosta 3 ilmenee. Yhdeksän prosenttia vastaajista ei vastannut kysymykseen ja kahdeksan prosenttia ei osannut sanoa. Suurin osa tunsi tavoitteet kuitenkin hyvin. Keskiarvoksi tavoitteiden tuntemiselle tuli 4,26.

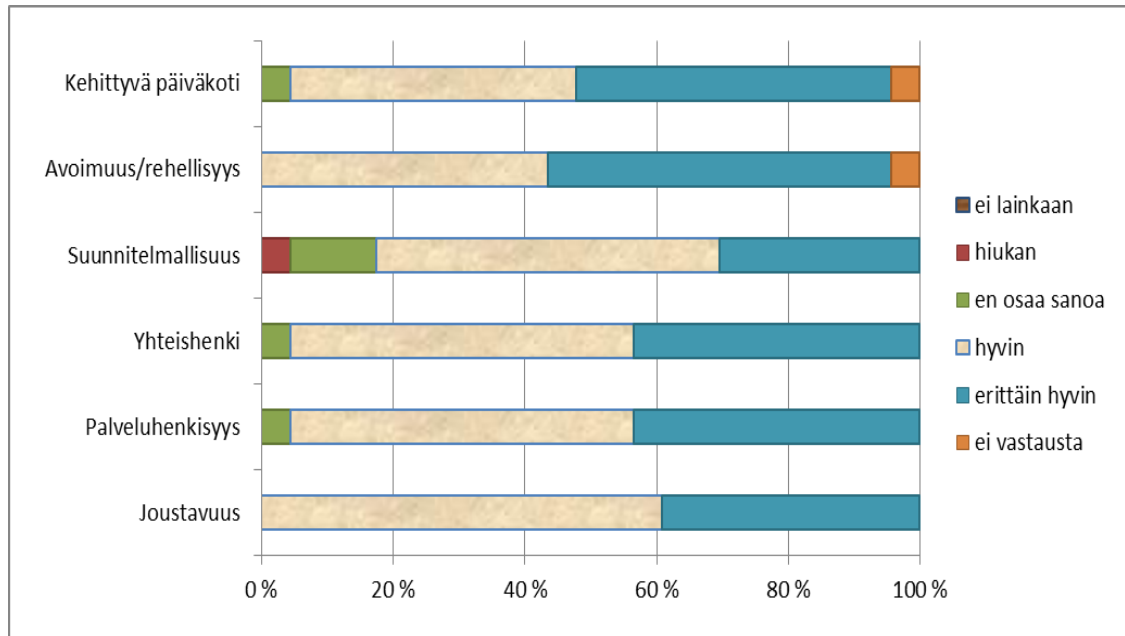
KUVIO 3. Varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden tunteminen

7.3 Arvojen vastaavuus omiin arvoihin kasvatustyössä

Kysyimme päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluodon henkilökunnalta, miten päivähoitoyksikkösi varhaiskasvatussuunnitelman arvot vastaavat omia arvojasi kasvatustyössä. Arvoiksi olemme ottaneet päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelmasta löytyvät arvot: joustavuus, palveluhenkisyys, yhteishenki, suunnitelmallisuus, avoimuus/rehellisyys ja kehittyvä päiväkot.

Vastaajat vastasivat kunkin varhaiskasvatussuunnitelmassa mainitun arvon kohdalta erikseen, siihen kuinka omia arvoja vastaavia arvot ovat. Arvojen sisäl-

töä avataan lisää kappaleessa 9.4, vastausten purkamisen yhteydessä. Vastauksen avaamisessa on käytetty apuna taulukkoa.

KAAVIO 1. Varhaiskasvatussuunnitelman arvojen vastaavuus henkilökunnan omiin arvoihin

Kehittyvä päiväkot vastasi omia arvoja henkilökunnan mielestä hyvin (61 % vastaajista) tai erittäin hyvin (39% vastaajista). Keskiarvoksi vastauksille saatiin 4,52. Avoimuus ja rehellisyys koettiin hieman enemmän omia arvoja vastaavana arvona. 52 prosenttia vastaajista koki avoimuuden/rehellisyyden vastaavan erittäin hyvin omia arvoja, 44 prosenttia hyvin ja neljä prosenttia ei vastannut. Keskiarvoksi saatiin 4,55 ja se osoittaa avoimuuden/rehellisyyden arvon olevan henkilökunnan mielestä eniten omia arvoja kasvatustyössä vastaava arvo.

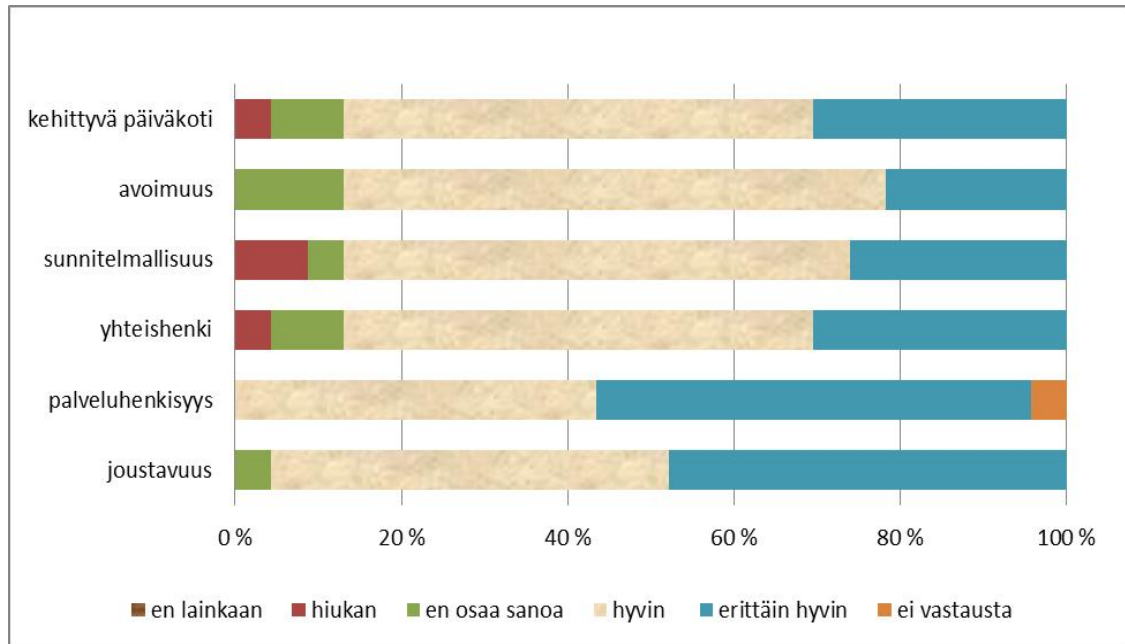
Suunnitelmallisuus osoittautui arvoksi, jota henkilökunta pitää vähiten omia arvoja vastaavana arvona. Neljä prosenttia vastaajista koki sen vastaavan vain hiukan omia arvojaan, 52 prosenttia hyvin, 31 prosenttia erittäin hyvin ja 13 prosenttia vastaajista ei osannut sanoa. Keskiarvoksi vastauksille saatiin 4,19 eli yleisesti suunnitelmallisuuskin koetaan hyvin omia arvoja vastaavaksi.

Yhteishenki arvona koettiin vastaavan omia arvoja hyvin (52 %) tai erittäin hyvin (44 %). Vastausten keskiarvoksi saatiin 4,45. Neljä prosenttia vastaajista ei osannut sanoa. Kaaviosta 1 huomaa, että henkilökunta koki palveluhenkisyuden vastaavan omia arvojaan hyvin (52 %) tai erittäin hyvin (44%). 4 prosenttia vastaajista ei osannut sanoa. Vastausten keskiarvoksi saatiin 4,45. Kaaviota 1 tarkastelemalla voidaan todeta, että 61 prosenttia vastaajista eli lähes 2/3 koki joustavuuden vastaavan omia arvojaan hyvin ja loput vastaajista (39%) erittäin hyvin. Vastausten keskiarvo oli 4,39.

7.4 Arvojen näkyminen päivähoitoyksikön arjessa

Kysyimme päivähoitoyksikön henkilökunnalta, miten varhaiskasvatussuunnitelmassa luetellut arvot näkyvät päivähoitoyksikön arjessa. Kysyimme jokaisesta kuudesta arvosta erikseen. Avasimme osaa arvoista hieman, jotta vastaajat ymmärtäisivät arvot samalla tavalla ja vastaukset olisivat vertailukelpoisia. Talojen vastausten välillä ei ollut merkittäviä eroja, joten talojen vastauksia ei ole käsitelty erikseen.

Teimme vastausten pohjalta kaavion, josta näkyy vastaukset. Arvot on asetettu vasemmalle puolelle. Henkilökunnan vastauksista kävi ilmi, että arvot näkyvät päivähoitoyksikön arjessa pääsääntöisesti hyvin. Jokaisen arvon arjessa näky-misen vastausten keskiarvoksi saatiin yli neljä.

KAAVIO 2. Arvojen toteutuminen arjessa henkilökunnan kokemusten mukaan

Kehittyvä päiväkot oli määritelty tarkoittamaan erityisesti oman tietotaidon jakamista. Vastaajista selkeästi suurin osa 57 prosenttia oli sitä mieltä, että se näkyy hyvin. Toiseksi eniten vastattiin sen näkyvän erittäin hyvin (30 %). Neljä prosenttia vastasi kuitenkin sen näkyvän vain hiukan ja yhdeksän prosenttia ei osannut vastata. Keskiarvoksi vastauksille tuli 4,24.

Lomakkeessa oli määritelty avoimuuden/rehellisyyden tarkoittavan erilaisten mielipiteiden kunnioitusta. 65 prosenttia vastaajista vastasi sen näkyvän hyvin ja 22 prosenttia erittäin hyvin, 13 prosenttia ei osannut vastata kysymykseen. Avoimuuden ja rehellisyyden näkyminen päivähoitoyksikön arjessa oli vastausten keskiarvoltaan 4,25.

Suunnitelmallisuuden näkyminen arjessa sai kuudesta arvosta heikoimman keskiarvon, 4,09. Yhdeksän prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että se näkyy vain hiukan ja neljä prosenttia ei osannut vastata. Suurin osa oli sitä mieltä, että se näkyy hyvin (61 %) tai erittäin hyvin (26%).

Kysyimme miten yhteishenki näkyy päivähoitoyksikön arjessa. Yhteishenkeä oli määritelty lomakkeessa tarkoittamaan luottamusta työtovereita kohtaan ja arvostavaa asennetta työpaikkaa kohtaan. Kaaviota 2 tarkastelemalla huomataan, että 4 prosenttia vastaajista kokee yhteishengen näkyvän vain hiukan ja yhdeksän prosenttia ei osannut sanoa. 57 prosenttia koki sen näkyvän hyvin ja 30 prosenttia erittäin hyvin. Vastausten keskiarvo oli 4,24.

Palveluhenkisyttä oli avattu kyselylomakkeessa tarkoittamaan palveluhenkisyttä perheitä kohtaan. Palveluhenkisyyden näkyminen arjessa oli keskiarvoltaan 4,55. Palveluhenkisyys näkyy arvoista eniten arjessa henkilökunnan kokemuksen mukaan. Palveluhenkisyyden näkymisestä yksikön arjessa, henkilökunta oli sitä mieltä, että se näkyy hyvin tai erittäin hyvin. Suurin osa vastaajista koki sen näkyvän erittäin hyvin (52 %) ja 44 prosenttia hyvin. Neljä prosenttia jätti vastaamatta.

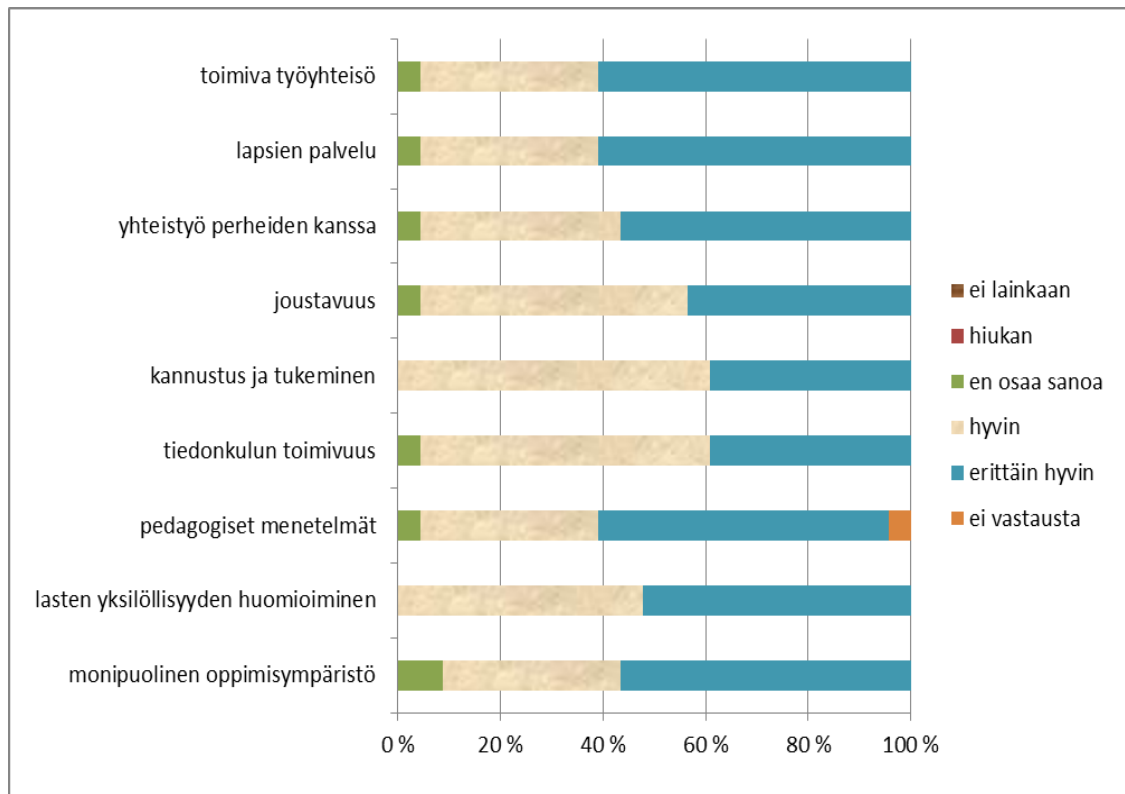
Joustavuuden kohdalle oli määritelty kyselylomakkeessa sen tarkoittavan erityisesti joustavuutta työvuoroissa. Vastausten keskiarvo oli 4,50. Vastaukset jakaantuivat tasan hyvän (48 %) ja erittäin hyvän (48%) välille. Neljä prosenttia ei osannut sanoa.

7.5 Varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden vastaavuus henkilökunnan omiin tavoitteisiin kasvatustyössä

Selvitimme kyselylomakkeellamme henkilökunnan mielipiteitä varhaiskasvatussuunnitelmassa mainittujen tavoitteiden vastaavuudesta heidän omiin tavoitteisiinsa kasvatustyössä. Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelmassa tavoitteiksi on määritelty monipuolisen oppimisympäristön toteutuminen, lasten yksilöllisyyden huomioiminen, pedagogisien menetelmien hyödyntäminen, tiedonkulun toimivuus, kannustus ja tukeminen, joustavuus, yhteistyö perheiden kanssa, lapsien palvelu sekä työyhteisön toimivuus.

Tavoitteet voidaan jakaa kolmeen päätavoitteeseen joita muut tavoitteet tukevat. Laadukasta toimintaa tukevat monipuolinen oppimisympäristö, lasten yksilöllisyyden huomioiminen sekä pedagogiset menetelmät. Hyvää työyhteisöä tukevia tavoitteita ovat toimiva tiedonkulku, kannustus ja tukeminen sekä joustavuus. Palveluhenkisyys tavoitetta tukevat yhteistyö perheiden kanssa, lapsien palvelu sekä toimiva työyhteisö. Kuten joidenkin arvojenkin kohdalla, myös tavoitteiden kohdalla päätimme avata joidenkin tavoitteiden sisältöä kyselylomakkeeseen, jotta tavoitteet olisivat mahdollisimman ymmärrettäviä.

Vastaaminen tapahtui numeerisesti asteikolla 1–5. Seuraavassa henkilökunnan vastauksia on avattu kuvioita apuna käyttäen.

KAAVIO 3. Varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden vastaavuus henkilökunnan omiin tavoitteisiin

Toimiva työyhteisö määriteltiin koskemaan yhteistyötä muiden tahojen kanssa, lupauksien pitämistä ”tehdään mitä luvataan” sekä pelisääntöjen mukaan toimimista. Enemmistö vastaajista koki toimivan työyhteisön vastaavan omia ta-

voitteita erittäin hyvin (61 %), loput vastaajista vastasivat sen vastaavan hyvin (35 %) ja neljä prosenttia ei osannut sanoa. Keskiarvo vastauksille oli 4,64.

Kysyimme miten lapsien palvelu vastaa henkilökunnan omia kasvatustavoitteita. Lapsien palvelu oli tarkennettu varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti tarkoittamaan lapsien kuuntelua, päiväkotiin tulemisen mieleiseksi tekemistä sekä mahdollisuuden tarjoamista ikä- ja kehitystasolle sopivaan toimintaan. Lapsien palvelu vastasi henkilökunnan omia tavoitteita keskiarvolla 4,64. Lapsien palvelu sai siis vastausten keskiarvoksi saman kuin toimiva työyhteisö. Nämä kaksi tavoitetta vastasivat siis henkilökunnan omia tavoitteita yhdeksästä varhaiskasvatussuunnitelmassa mainituista tavoitteista parhaiten. 61 prosenttia henkilökunnasta koki lapsien palvelun vastaavan omia tavoitteita kasvatustyössä erittäin hyvin, 35 prosenttia hyvin ja 4 prosenttia ei osannut sanoa.

Yhteistyö perheiden kanssa pitää sisällään päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelmassa monipuoliset yhteistyömuodot perheiden kanssa, vanhempien kunnioituksen ja kuuntelun sekä perheiden yksilöllisen huomioinnin. Selkeästi enemmistö henkilökunnasta, 57 %, oli sitä mieltä, että perheiden kanssa tehtävä yhteistyö varhaiskasvatussuunnitelmassa määritellyllä tavalla vastaa omia tavoitteita erittäin hyvin. 39 prosenttia vastasi sen vastaavan hyvin omia tavoitteita ja 4 prosenttia ei osannut sanoa. Keskiarvo vastauksille oli 4,59.

Joustavuus tavoitteena oli määritelty tarkoittamaan tilannetajua, toimintatapojen arviointia ja muutoksiin mukautumista. Arvojen kohdalla joustavuus määriteltiin tarkoittamaan joustavuutta työvuoroissa. Joustavuus vastasi henkilökunnan omia tavoitteita kasvatustyössä keskiarvolla 4,45. Suurin osa vastaajista koki joustavuuden vastaavan omia tavoitteita hyvin (52 %) tai erittäin hyvin (44%) ja neljä prosenttia vastaajista ei osannut sanoa.

Kannustus ja tukeminen, eli palautteen antaminen, rehellisyys, avoimuus ja kuunteleminen vastasivat henkilökunnan omia tavoitteita keskiarvolla 4,39. Kannustus ja tukeminen koettiin vastausten keskiarvon perusteella vähiten hen-

kilökunnan omia tavoitteita kasvatustyössä vastaavaksi tavoitteeksi. Kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että kannustus ja tukeminen vastaavat omia kasvatustyön tavoitteita hyvin (61 %) tai erittäin hyvin (39 %). Kukaan vastaajista ei jättänyt vastaamatta.

Tiedonkulun toimivuus tavoitteena sisältää: toimivat kokouskäytännöt, nimetyt vastuuhenkilöt sekä selkeät kehittämisrakenteet. Vastausten keskiarvo oli 4,41. Enemmistö vastaajista koki tiedonkuluntoimivuuden vastaavan omia tavoitteitaan hyvin (57 %) tai erittäin hyvin (39 %). Neljä prosenttia vastaajista ei osannut sanoa.

Pedagogiset menetelmät, eli päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelman mukaan pienryhmätoiminnan toteuttaminen, liikunnan päivittäinen hyödyntäminen oppimisessa sekä päivähoitoyksikön käyttämä ”neliportainen systeemi” oli vastausten keskiarvoltaan 4,62. Henkilökunta koki pedagogisien menetelmien vastaavan omia tavoitteitaan suurimmaksi osaksi erittäin hyvin (57 %). 35 prosenttia koki sen vastaavan tavoitteitaan hyvin, mutta neljä prosenttia ei osannut sanoa ja neljä prosenttia jätti vastaamatta.

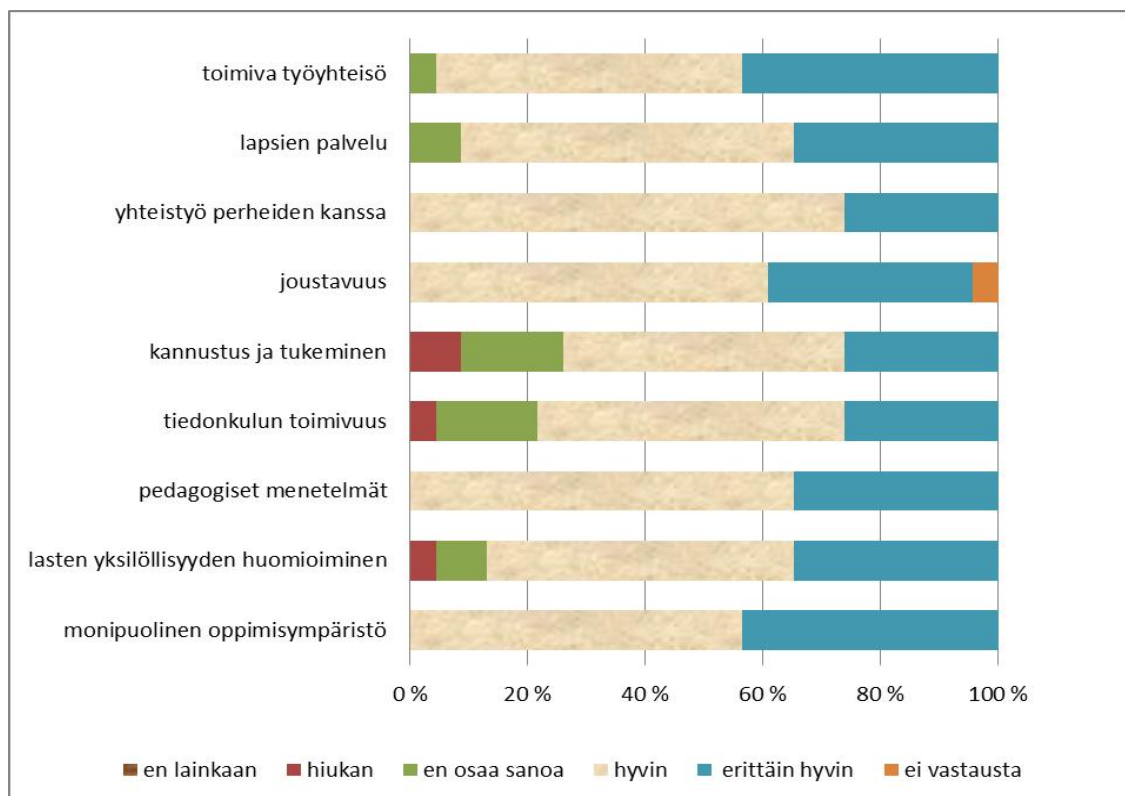
Lasten yksilöllisyyden huomioimisen määrittelimme tarkoittamaan erilaisten oppimistyylien huomioimista, iän ja kehitystason huomioimista sekä suunnitelmallista liikuntakasvatusta. Tämä tavoite vastasi pääsääntöisesti erittäin hyvin (52 %) henkilökunnan omia kasvatustyön tavoitteita. Loput vastaajista kokivat sen vastaavan hyvin (48 %) tavoitteitaan. Keskiarvo oli 4,52.

Monipuolisen oppimisympäristön toteutuminen on yksi päiväkodin tavoitteista. Päiväkoti on liikuntapäiväkoti, joten oppimisympäristön monipuolisuuteen sisältyy liikuntaan kannustavat ratkaisut ja lasten saatavilla olevat tilat ja välineet. Enemmistö vastaajista koki, että monipuolisen oppimisympäristön olemassa olo vastaa erittäin hyvin (56 %) omia tavoitteita kasvatustyössä. Seuraavaksi eniten vastattiin sen vastaavan hyvin (35 %) omia tavoitteita ja yhdeksän prosenttia vastaajista ei osannut sanoa. Vastausten keskiarvoksi saatiin 4,62.

7.6 Tavoitteet arjessa

Kysyimme henkilökunnalta heidän mielipiteensä varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteutumisesta arjessa. Tavoitteet oli jaoteltu yksittäin ja niiden alla oli määritelmä tavoitteen sisällöstä. Määritelmät olivat samat kuin kysymyksissä päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden vastaavuudessa omiin tavoitteisiin kasvatustyössä kappaleessa 9.5. Vastaajat vastasivat mielipiteensä toteutumisesta asteikolla 1–5, jokaisesta tavoitteesta erikseen.

Kaikkien tavoitteiden ajateltiin toteutuvan arjessa yli neljän keskiarvolla. Parhaiten arjessa toteutuva tavoite oli henkilökunnan mielestä toimiva työyhteisö keskiarvolla 4,45 ja heikoiten toteutuva tavoite oli kannustus ja tukeminen keskiarvolla 4,11. Alla on käsitelty jokaisen tavoitteen vastaukset kuvioita apuna käyttäen.

KAAVIO 4. Varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteutuminen arjessa

Päivähoitoyksikön henkilökunta vastasi toimivan työyhteisön toteutuvan arjessa hyvin, keskiarvo oli 4,45. Lähes kaikki vastasivat toimivan työyhteisön toteutuvan erittäin hyvin (44 %) tai hyvin (52 %). Neljä prosenttia vastaajista ei osannut sanoa. Toimiva työyhteisö osoittautui vastausten mukaan parhaiten arjessa toteutuvaksi tavoitteeksi.

Lapsien palvelu toteutui vastaajien mielestä arjessa keskiarvolla 4,38. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että lapsia palvellaan arjessa hyvin, kahdeksan vastaajaa vastasi erittäin hyvin ja kaksi vastaajaa ei osannut sanoa. Yhteistyö perheiden kanssa toteutui vastaajien mielestä hyvin (keskiarvo 4,26). Kuuden vastaajan mielestä se toteutui erittäin hyvin ja loppujen vastaajien mielestä hyvin.

Joustavuus toteutui vastaajien mielestä arjessa hyvin (keskiarvo 4,36). Kaikki vastaajista olivat sitä mieltä, että joustavuus toteutuu erittäin hyvin tai hyvin lukuun ottamatta yhtä vastaajaa, joka jätti vastaamatta. Kannustuksen ja tukemisen koettiin toteutuvan arjessa keskiarvolla 4,11. Yhdeksän prosenttia koki sen toteutuvan hiukan, 17 % ei osannut vastata, 48 % vastasi hyvin ja 26 % erittäin hyvin. Kannustus ja tukeminen toteutuivat henkilökunnan mielestä tavoitteista heikoiten arjessa.

Kysyimme, miten päivähoitoyksikön henkilökunta koki tiedonkulun toimivuuden toteutuvan arjessa. 4% koki sen toteutuvan arjessa hiukan ja 18 % ei osannut sanoa miten joustavuus toteutuu. Enemmistö koki sen kuitenkin toteutuvan hyvin (52 %) ja loput vastaajista erittäin hyvin (26 %). Vastausten keskiarvo oli 4,21. Varhaiskasvatussuunnitelmassa määritellyn pedagogisien menetelmien toteutuminen arjessa toteutui kaikkien vastanneiden mielestä erittäin hyvin tai hyvin. Keskiarvo vastauksille oli 4,35.

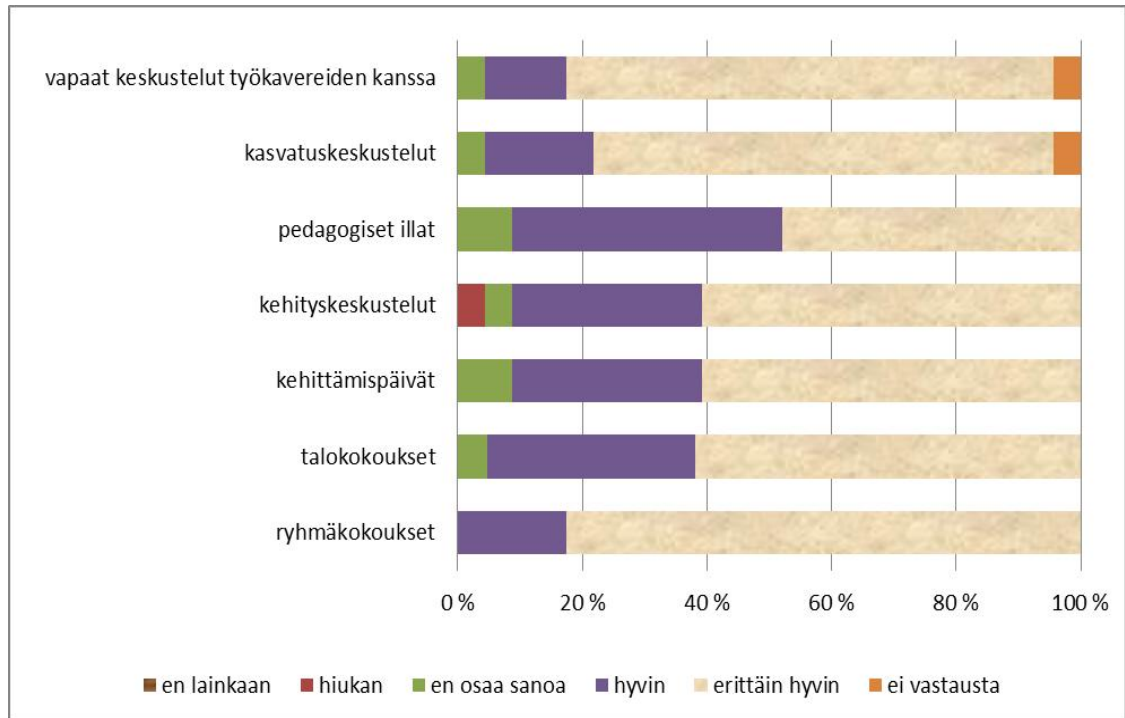
Yli puolet vastaajista (52 %) ajattelivat lasten yksilöllisyyden huomioimisen toteutuvan hyvin. 35 % henkilökunnasta vastasivat sen toteutuvan erittäin hyvin. Kuten kaaviosta 4 voidaan huomata; 4% vastaajista koki lasten yksilöllisyyden huomioimisen toteutuvan vain hiukan arjessa. Yhdeksän prosenttia ei osannut

sanoa. Keskiarvo vastauksille oli 4,29. Monipuolinen oppimisympäristö toteutui arjessa henkilökunnan enemmistön mukaan hyvin, loput vastaajista ajattelivat sen toteutuvan erittäin hyvin. Keskiarvo vastauksille oli 4,43.

7.7 Tavoitteiden seurantatavat tavoitteiden arvioinnin kannalta

Päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluodon varhaiskasvatussuunnitelmassa on määritelty erilaisia tavoitteiden toteutumisen mittareita ja seurantatapoja. Niitä ovat ryhmäkokoukset, talokokoukset, kehittämispäivät, kehityskeskustelut, pedagogiset illat, kasvatustalokeskustelut ja vapaat keskustelut työkavereiden kanssa. Nämä seurantatavat ovat eriluonteisia, mutta yhteistä niille on, että jokaisessa käydään läpi tavoitteiden toteutumista ja etenemistä jollakin tavalla. Henkilökunnalta kysyttiin erikseen jokaisen seurantatavan kohdalla mielipidettä sen hyödyllisyydestä tavoitteiden seurannan kannalta. Vastaustapa oli numeerinen, asteikolla 1-5.

Jokaisen kysymyksen tulokset avataan kuviota apuna käyttäen ja avaamisen yhteydessä määrittelemme myös mitä kyseinen seurantatapa tarkoittaa käytännössä kyseisessä päivähoitoyksikössä. Kaikki seurantatavat koettiin hyödyllisiksi, suurin osa koettiin lähes erittäin hyväksi keinoiksi seurata tavoitteiden toteutumista. Ryhmäkokoukset (toisin sanoen tiimikokoukset) koettiin eniten hyödylliseksi keskiarvolla 4,83. Pedagogiset illat koettiin vähiten hyödylliseksi, tosin keskiarvo oli tässäkin keinossa 4,45.

KAAVIO 5. Tavoitteiden seuranta- ja arviointitavat tavoitteiden toteutumisen mittareina

Vapaat keskustelut työkavereiden kanssa oli vastausten keskiarvolta 4,77. Vapailla keskusteluilla tarkoitetaan vapaamuotoisia keskusteluja erilaisissa arjen tilanteissa työkavereiden kesken. Selvästi eniten vastattiin vastausvaihtoehtoa ”erittäin hyvin”; 78 % vastaajista koki vapaat keskustelut erittäin hyväksi tavoitteiden seurannan ja arvioinnin mittariksi. 13 % vastasi hyvin, 5 % ei osannut sanoa ja neljä prosenttia ei vastannut.

Kasvatuskeskustelut ovat keskusteluja, joissa ryhmän kasvattaja keskustelee yhdessä lapsen vanhempien kanssa lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvistä asioista. Kasvatuskeskustelujen pohjalta kasvattaja laatii lapsen varhaiskasvatussuunnitelman. Kasvatuskeskustelut liittyvät läheisesti esimerkiksi perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön, joka on yksi päiväkodin tavoitteista. Kasvatuskeskustelut selkeä enemmistö henkilökunnasta, 74 %, koki erittäin hyväksi tavaksi seurata ja arvioida tavoitteiden toteutumista. 18 % koki sen hyväksi seurannan mittariksi, neljä prosenttia ei osannut vastata ja neljä prosenttia ei vastannut lainkaan. Vastausten keskiarvo oli 4,81.

Pedagogisia iltoja pidetään yhdestä kahteen kuukauden välein. Illoissa pohditaan pedagogisia asioita. Pedagogiset iltojen hyödyllisyys varhaiskasvatussuunnitelmassa mainittujen tavoitteiden arvioinnin ja seurannan kannalta, koettiin keskiarvolla 4,45. Lähes puolet vastaajista koki pedagogiset illat erittäin hyväksi (48 %) tavoitteiden seurannan mittariksi ja lähes toinen puoli hyväksi (43 %) tavoitteiden seurannan mittariksi, 9 % ei osannut sanoa. Pedagogiset illat koettiin vähiten tavoitteiden seuranta ja arviointia palvelevana mittarina.

Kehityskeskustelut ovat esimiehen ja alaisen välisiä keskusteluja, joissa voidaan käydä avoimesti läpi erilaisia asioita. Työntekijällä on mahdollisuus puhua myös kokemuksestaan tavoitteiden toteutumisesta. Kehityskeskustelut koettiin hyödyllisiksi tavoitteiden toteutumisen seurannan kannalta. Keskiarvo vastauksille oli 4,55. 61 prosenttia vastaajista koki kehityskeskustelujen palvelevan erittäin hyvin tavoitteiden seuranta, 31 % hyvin, neljä prosenttia hiukan ja neljä prosenttia ei osannut sanoa.

Kehittämispäivät pidetään kaksi kertaa vuodessa ja niihin osallistuu koko päivähoitoyksikön henkilökunta. Kehittämispäivillä on mahdollisuus kutsua esimerkiksi luennoitsijoita paikalle tai muuta sellaista. Varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita voidaan seurata hyvin kehittämispäivillä, sillä kaikki työntekijät ovat paikalla eli henkilökunnan mielipiteet ja ehdotukset saadaan välittömästi kuuluviin. Kehittämispäivä on koko päivän kestävä tilaisuus. Kehittämispäivien hyödyllisyys tavoitteiden seurannan kannalta koettiin hyväksi (keskiarvo 4,67). Yhdeksän prosenttia vastaajista ei osannut sanoa kuinka hyödylliseksi kokevat kehittämispäivät tavoitteiden seurannan kannalta, 30 % vastaajista koki niiden hyödyttävän hyvin ja enemmistö (61 %) koki sen olevan erittäin hyvä seurantatapa.

Talokokoukset ovat kerran viikossa pidettäviä päiväkotikohtaisia kokouksia, joissa on läsnä edustaja jokaisesta lapsiryhmästä. Jokainen kasvattaja osallistuu vuorollaan kokouksiin, läsnä on yleensä myös johtaja, joka toimii puheenjohtajana. Talokokouksissa käydään läpi monipuolisesti talon yhteisiä asioita muun muassa yhteisiä linjauksia, henkilöstötilannetta kuten sairaslomia ja niin edelleen. Talokokoukset koettiin hyvin hyödyllisiksi, keskiarvo oli 4,68. Viisi pro-

senttia vastaajista ei osannut sanoa kuinka hyödylliseksi kokee talokokouksen, loput olivat sitä mieltä, että talokokoukset palvelevat tavoitteiden seurantaan hyvin (33 %) tai erittäin hyvin (62 %).

Ryhmäkokoukset ovat kokouksia, jotka jokaisen lapsiryhmän kasvattajat pitävät keskenään. Näissä kokouksissa käydään läpi oman ryhmän asioita esimerkiksi aikatauluja, toimintaa ja tulevia kasvatustalokeskusteluja. Jokaisen ryhmän ryhmäkokous pidetään kerran viikossa ja tällöin jonkin toisen ryhmän kasvattajat pitävät huolta lapsiryhmästä. Ryhmäkokoukset koettiin erittäin hyödyllisiksi, keskiarvo oli 4,83. Suurin osa (83 %) vastaajista oli sitä mieltä, että ryhmäkokoukset palvelevat tavoitteiden seurantaan erittäin hyvin, 17 % ajatteli niiden palvelevan hyvin. Ryhmäkokoukset koettiin parhaiten tavoitteiden seurantaan ja arviointia toteuttavana mittarina.

7.8 Henkilökunnan kehittämisehdotukset arvoihin ja tavoitteisiin

Kyselylomakkeessa kysimme sekä arvojen, että tavoitteiden kohdalla halukkuutta lisätä uusi arvo/tavoite varhaiskasvatussuunnitelmaan. Ehdotuksia lisättäväksi arvoiksi tuli kolme. Ne olivat: yhteisöllisyys, suvaitsevaisuus ja sitoutuneisuus. Kukaan vastaajista ei halunnut lisätä uutta tavoitetta varhaiskasvatussuunnitelmaan. Yhtäkään varhaiskasvatussuunnitelmassa mainittua arvoa tai tavoitetta ei pidetty tarpeettomana. Yksi vastaajista oli vastannut evankelisluterilaisten ja uskonnollisten arvojen olevan tarpeettomia. Arvoihin ja tavoitteisiin oltiin siis tyytyväisiä ja muutoshalukkuutta ei juuri ollut. Kyselylomakkeen lopussa vastaajilla oli mahdollisuus kommentoida ja esittää kehittämisehdotuksia arvoihin ja tavoitteisiin.. Seuraavassa muutamia lainauksia kommentteista arvojen osalta.

”Mielestäni näin on hyvä, näitä ylläpidetään. Tilanteet muuttuvat ja ammattitaito ja -tieto niiden mukana”

”Se, että arvot on purettu päivän eri tilanteisiin takaa yhtenäisen käytännön eri ryhmissä, mutta onko teksti vaan vasussa (varhaiskasvatussuunnitelmassa) vai käytännöt ihmisten takaraivossa?”

”Niiden (arvojen) avaaminen päivän perustilanteiden osalta (ruokailu, leikki, haku – ja tulotilanne...) tuo ne (arvot) käyttökelpoisiksi arkeen”

”Moni asia näkyy paperilla ok, mutta käytännössä kaatuu haasteisiin”

”Yhteisöllisyyttä tulisi lisätä lapsiryhmässä. Enemmän me kuin minä.”

”Arvoja olisi hyvä käydä läpi aika ajoin omissa tiimeissä ja esimerkiksi kehittämispäivillä. Kun tulee uusia työntekijöitä heille olisi hyvä käydä arvot läpi ja avata ne niin, että tietää mitä ne tarkoittavat arjessa.”

”Mielestäni vasu (varhaiskasvatussuunnitelma) on onnistunut hyvin. Vuosien työstämisen jälkeen arvot ovat juuri niitä mitä yhdessä olemme kokeneet tärkeiksi.”

”Selkeä, helppo, nopea arviointikaavake, johon ryhmät voisivat arvioida arvojen toteutumista esimerkiksi jouluna ja keväällä.”

”Arvot selkeämmin näkyvillä jokapäiväisessä toiminnassa ja suunnittelussa.”

Kommenteista käy ilmi, että vaikka uusia arvoja ei ehdotettu paljon, niin silti arvojen toteutumisen arviointiin tuotiin esille muutamia kehittämissuunnitelmia, esimerkiksi arvojen toteutumista seuraava arviointikaavake, arvojen selkeämpi näkyminen jokapäiväisessä toiminnassa ja suunnittelussa, arvojen säännöllinen läpikäynti sekä kehittämispäivillä, että uusien työntekijöiden kanssa. Osa vastaajista kyseenalaisti arvojen toteutumista käytännössä. Tyytyväisiä näytettiin olevan etenkin siihen, että arvot on avattu varhaiskasvatussuunnitelmassa perustilanteidenkin näkökulmasta niin, että niitä on helppo toteuttaa arjessa.

Tavoitteiden osalta tuli myös muutamia kehittämis ehdotuksia ja kommentteja. Seuraavassa joitakin lainauksia:

”Tavoitteita olisi hyvä yhdessä taas avata, jotta kaikki ymmärtävät ne samalla tavalla, esimerkiksi mitä joustavuus on tai hyvä palvelu perheisiin nähden.”

”Tavoitteita on syytä tarkastella aika ajoin ja niitä voi täydentää tarvittaessa. Opiskelijoilta on hyvä kysyä heidän näkemystään tavoitteiden toimivuudesta. Palautteen vastaanottaminen niin hyvässä kuin negatiivisessa auttaa päiväkotia kehittymään.”

”Pedagogiset illat pitäisi suunnata siten, että nimi ja sisältö vastaavat toisiaan. Tavoitteen ja toteutuksen ristiriita näkyy, käytännössä rönsyillään.”

”Jatkuva arviointi ja vasun (varhaiskasvatussuunnitelma) tarkasteleminen niin yhdessä tiimin kanssa, kuin koko päivähoitoyksikön kesken, mikä onkin toteutunut hyvin tähän mennessä.”

Tavoitteita ei haluttu lisätä, mutta nykyisistä tavoitteista löytyi kehittämis ehdotuksia. Vastauksista nousi esille esimerkiksi, että pedagogisia iltoja tavoitteiden seurannan mittarina tulisi kehittää sisällöltään; vastaaja ei kokenut että iltojen sisältö vastaa illan nimeä ja tarkoitusta. Tavoitteita pitäisi myös kerrata aika ajoin ja varmistaa, että kaikki ymmärtävät niiden sisällön samalla tavalla. Palautteen vastaanottaminen tavoitteiden osalta oli yhden kommentin mukaan tärkeää päiväkodin kehittymiselle.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tulosten perusteella voidaan todeta, että päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluodon lastentarhanopettajat ja lastenhoitajat tuntevat varhaiskasvatussuunnitelmansa arvot ja tavoitteet hyvin ja kokevat niiden vastaavan omia arvojaan ja tavoitteitaan sekä toteutuvan arjessa hyvin. Jokaisessa kysymyksessä vastausten keskiarvo oli yli neljä.

Vastauksista voidaan päätellä, että päivähoiton henkilökunnan kannattaa olla mukana laatimassa päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelmaa. Silloin henkilökunta tuntee arvojen ja tavoitteiden sisällön varhaiskasvatussuunnitelmassa, kokee niiden vastaavan omia arvojaan ja tavoitteitaan kasvatustyössä ja toteuttaa niitä myös käytännössä. Henkilökunta on siis todennäköisesti sitoutuneempi arvoihin ja tavoitteisiin, joihin he ovat saaneet itse vaikuttaa.

Varhaiskasvatussuunnitelma on päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluodossa melko aktiivisessa käytössä, sillä se tunnetaan hyvin. Johtopäätöksenä voidaan tehdä päätelmä, että päiväkodissa aloittava uusi työntekijä tulisi perehdyttää mahdollisimman pian päiväkodin tai päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelmaan, jotta sisältö tulisi tutuksi ja työntekijä voisi toimia sen mukaisesti myös käytännössä. Varhaiskasvatussuunnitelma tulisi olla helposti saatavilla ja selkeästi jäsennelty, kuten päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluodossa.

Avoimien vastausten perusteella kehittämissuhteiksiakin löytyy, tavoitteita pitäisi kerrata aika ajoin ja varmistaa, että kaikki ymmärtävät niiden sisällön samalla tavalla. Arvojen ja tavoitteiden kertaus, sekä mahdolliset päivitykset voitaisiin tehdä esimerkiksi päivähoitoyksikön kehittämispäivinä. Näin tavoitteiden ja arvojen arvioinnista saataisiin säännöllistä. Henkilökunnan vastauksista nousut ehdotus arviointilomakkeesta voisi olla toimiva tapa arvioida arvojen ja tavoitteiden toteutumista ja niiden tuntemista. Jokainen henkilökunnan jäsen voisi täyttää sen kaksi kertaa vuodessa.

Tyytyväisiä näytettiin olevan etenkin siihen, että arvot on avattu varhaiskasvatussuunnitelmassa perustilanteidenkin näkökulmasta niin, että niitä on helppo toteuttaa arjessa. Arvot ja tavoitteet ovat siis loppuun asti mietittyjä. Tästä voidaan päätellä, että jotta arvot toteutuvat mahdollisimman hyvin päiväkodin arjessa, ne kannattaa avata varhaiskasvatussuunnitelmassa käytännön perushoitotilanteiden osalta. Konkreettiset esimerkit arvoista ja tavoitteista vaikuttavat todennäköisesti henkilökunnan hyvään tietämykseen niistä.

Teimme kyselystä saaduista keskiarvoista taulukon, jonka avulla voidaan helposti vertailla vastauksia toisiinsa. Ensimmäisessä taulukossa on merkittynä keskiarvo sille, kuinka hyvin vastaajien omat arvot vastaavat varhaiskasvatussuunnitelmassa määritellyjä arvoja, ja kuinka vastaajat kokevat arvojen toteutuvan päivähoitoyksikön arjessa.

arvo	Kuinka hyvin vastaa omia arvoja?	Kuinka hyvin kokee toteutuvan päivähoitoyksikön arjessa?
Joustavuus	4,39	4,50
Palveluhenkisyys	4,45	4,55
Yhteishenki	4,45	4,24
Suunnitelmallisuus	4,19	4,09
Avoimuus/Rehellisyys	4,55	4,25
Kehittyvä päiväkot	4,52	4,24

TAULUKKO 4. Keskiarvot arvokysymysten vastauksista

Taulukosta 4 on havaittavissa, että varhaiskasvatussuunnitelmassa määritellyt arvot vastaavat hyvin vastaajien omia arvoja. Vastaajat kokevat arvojen toteutuvan hyvin päiväkodin arjessa. Keskiarvoltaan arvojen toteutuminen jää kuitenkin, joustavuutta ja palveluhenkisyyttä lukuun ottamatta, arvojen vastaavuuden keskiarvoa heikommaksi. Voidaan siis päätellä, että kaikki arvot vastaavat henkilökunnan mielestä hyvin omia arvoja, mutta käytännössä niiden koetaan toteutuvan hieman heikommin. Ero ei ole kuitenkaan huomattava. Huomiota tulisi

kiinnittää siihen, että avoimuutta ja rehellisyyttä toteutettaisiin arjessa entistäkin enemmän keskiarvojen erotuksen perusteella.

Toiseen taulukkoon (taulukko 5) olemme merkinneet keskiarvot sille, kuinka hyvin varhaiskasvatussuunnitelmassa luetellut arvot vastaavat vastaajien omia kasvatustavoitteita, ja kuinka hyvin vastaajat kokevat varhaiskasvatussuunnitelmassa mainittujen arvojen toteutuvan päivähoitoyksikön arjessa.

Tavoite	Kuinka hyvin vastaa omia kasvatustavoitteita?	Kuinka hyvin kokee toteutuvan päivähoitoyksikön arjessa?
Monipuolinen oppimisympäristö	4,62	4,43
Lasten yksilöllisyyden huomiointi	4,52	4,29
Pedagogiset menetelmät	4,62	4,35
Tiedonkulun toimivuus	4,41	4,21
Kannustus ja tukeminen	4,39	4,11
Joustavuus	4,45	4,36
Yhteistyö perheiden kanssa	4,59	4,26
Lapsien palvelu	4,64	4,38
Työyhteisö	4,64	4,45

TAULUKKO 5.

Vastaajat kokevat keskiarvojen mukaan, että päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteet vastaavat heidän omia kasvatustavoitteitaan hyvin, ja näkyvät päivähoitoyksikön arjessa hyvin. Keskiarvoltaan tavoitteiden näky-

nen arjessa jää kuitenkin vastaavuuden keskiarvoa heikommaksi kaikissa kohdissa.

Kaikista kyselylomakkeen kysymyksistä vastausten keskiarvoksi muodostui yli 4. Hyviin tuloksiin saattaa vaikuttaa tutkimuksen aihe. Tutkimuksessa arvioidaan päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelmaa, jonka pohjalta henkilökunta tekee työtään, eli tavallaan varhaiskasvatussuunnitelman arvoja ja tavoitteita arvioidessaan he myös arvioivat omaa työtään. Toisaalta henkilökunnan osallistuminen varhaiskasvatussuunnitelman laadintaan ja varhaiskasvatussuunnitelman aktiivinen käsittely luonnollisesti johtaa arvojen ja tavoitteiden hyvään tuntemukseen ja käyttöön arjessa.

Jatkossa olisi mahdollista ja tärkeää tarkastella sekä arvioida varhaiskasvatussuunnitelmaa muilta osin, kuin arvojen ja tavoitteiden kannalta. Näin voitaisiin varmistaa, että henkilökunta tuntee koko varhaiskasvatussuunnitelman. Varhaiskasvatussuunnitelman tunteminen on olennaista, sillä se toimii monelta osin pohjana kasvattajien työskentelylle. Arvioinnin kautta saataisiin myös tehtyä mahdollisia päivityksiä varhaiskasvatussuunnitelmaan, niin että se vastaisi mahdollisimman hyvin päivähoitoyksikön henkilökunnan ajattelua ja asiakkaiden tarpeita.

Päivähoitoyksikkö Hippaheikki–Myrskyluodon varhaiskasvatussuunnitelman mallia kannattaisi käyttää muissakin päiväkodeissa. Arvojen ja tavoitteiden avaaminen konkreettisin esimerkein jokaiseen päivän tilanteeseen edesauttaa niiden hahmottamista ja käyttöä arjessa. Varhaiskasvatussuunnitelmaa kannattaa myös lukea säännöllisesti ja koko henkilökunnan kannattaa olla mukana laatimassa sitä, näin voidaan varmistaa, että kaikki ovat sitoutuneita sen sisältöön ja tuntevat sen hyvin.

9 POHDINTA

9.1 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyömme tekemisessä huomioimme eettisyyden monella tapaa. Aineiston keruussa eettisyys näkyy siinä, ettei kerättyä aineistoa saanut käsitellä kukaan muu kuin me ja aineisto hävitettiin silppuamalla se käytön jälkeen. Kyselylomakkeeseen vastattiin nimettömänä ja kysymykset oli asetettu niin, ettei kukaan vastaajista ollut tunnistettavissa vastausten perusteella. Vastaajat eivät olleet nähneet kyselylomaketta ennen vastaamistilannetta.

Toimitimme valmiin opinnäytetyömme kaikille sen tekemiseen osallistuneille osapuolille, jotka sen halusivat. Vastasimme tarvittaessa yhteistyökumppaneiden kysymyksiin ja kerroimme heille työstämme sekä vastaanotimme palautetta työn eri vaiheissa lehtoreilta ja yhteistyökumppaneilta.

Kyselyn tuloksiin mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä kävimme läpi ennen kyselyn suorittamista. Painotimme kyselyä suorittaessamme, että käsittelemme aineiston luottamuksellisesti, eikä päivähoitoyksikön johtaja pääse lukemaan kerättyä aineistoa. Tällä tavalla pyrimme saamaan mahdollisimman rehellisiä vastauksia.

Vastaajilla ei ollut mahdollisuutta keskustella toistensa kanssa vastauksia tehdessään, mikä oli tietoinen valinta meiltä kyselyn suorittajina. Koimme, että jos henkilökunta pääsisi keskustelemaan keskenään vastatessaan kyselyyn, se saattaisi vaikuttaa tuloksiin, niin ettemme saisi välttämättä yhtä rehellisiä vastauksia, kuin meillä ilman keskustelua on mahdollista saada.

Paikalla ja kyselyn suorittamisen ajankohdalla on voinut olla myös vaikutusta opinnäytetyömme tuloksiin. Koska kyselymme suoritettiin kehittämispäivän yhteydessä, uskomme saaneemme luotettavia ja harkittuja vastauksia, koska jokaiselle vastaajalle annettiin paikka ja aika vastaamiseen, sen sijaan, että hän

olisi kesken työpäivän joutunut vastaamaan kyselyyn. Tällöin vastaajalla ei olisi ollut välttämättä mahdollisuutta vastata ilman keskeytyksiä tai muuta häiriötä. Vastauspaikka ei ollut normaali työympäristö, mikä on saattanut osaltaan vaikuttaa vastausten luotettavuuteen.

Koimme, että kyselylomake toimi hyvin ja saimme sen kautta tietoa, jota lähdimme tavoittelemaan. Kyselyn toimivuudesta kertoi myös se, että saimme paljon vastauksia, eikä kukaan kysynyt tarkentavia kysymyksiä kyselyn suorittamistilanteessa.

9.2 Opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyöprosessimme käynnistyi syksyllä 2009 ja päättyi keväällä 2011. Prosessissa oli monenlaisia vaiheita, ja opimme paljon uutta. Prosessi myös antoi meille paljon.

Opinnäytetyöprosessi sujui hyvin. Eniten hankaluuksia työskentelyyn tuotti sopivan lähdeaineiston löytäminen, sillä varhaiskasvatussuunnitelman arviointi aiheena on vielä melko tuore, eikä siitä juuri ole kirjallisuutta tai tutkimuksia. Prosessissa on ollut vaiheita, jolloin olemme työskennelleet vähemmän ja vaiheita, jolloin olemme työskennelleet paljon. Tämä oli meille sopiva työskentelytapa, sillä koimme tarpeelliseksi saada välillä hieman etäisyyttä aiheeseen, jotta saimme uusia ajatuksia ja ideoita työskentelyyn.

Tiesimme opinnäytetyö prosessin aloittaessamme, että parityöskentelyssä saattaisi ilmetä haasteita työskentelyn eri vaiheissa. Halusimme kuitenkin lähteä kokeilemaan, millainen työskentelymuoto parityöskentely olisi. Olemme saaneet hyvän kokemuksen opinnäytetyö prosessin aikana parin kanssa työskentelystä. Olemme pystyneet löytämään positiiviset puolet tästä työmuodosta ja hyödyntämään kummankin osaamista. Parityöskentely on mahdollistanut meille monta asiaa prosessin aikana. Erityisen tärkeäksi olemme kokeneet sen kautta tulevan

vertaistuen ja kannustuksen. Olemme onnistuneet motivoimaan toinen toisiamme läpi työskentelyn.

Yhteistyö päivähoitoyksikön kanssa on ollut helppoa. Olemme tarvittaessa saaneet heiltä vastauksia mieleemme nousseisiin kysymyksiin ja koko henkilökunta suostui vastaamaan kyselyyn. Olemme kuitenkin samalla saaneet työrauhan työskentelyllemme, ja meidän on annettu edetä prosessissa meille sopivalla aikataululla. Olisimme mahdollisesti voineet hyödyntää enemmänkin yhteistyötahoamme opinnäytetyömme eri vaiheissa, mutta meille luonteva tapa on ollut työskennellä melko itsenäisesti.

Haastavaa opinnäytetyö prosessissa on ollut se, ettei meistä kumpikaan ollut aiemmin tehnyt tutkimusta tai kyselyä ja analysoinut sen tuloksia. Näin ollen olemme opetelleet alusta monia asioita prosessin eri vaiheissa. Analysoimme tulokset Excel-ohjelman avulla. Opettelimme sen käyttöä koulussa opinnäytetyö 1 -opintokokonaisuudessa. Lisäksi opettelimme siitä lisää itsenäisesti. Tutkimuksiin ja tutkimuksen tekemiseen liittyvä kirjallisuus sekä opinnäytetyömme ohjaajat ovat auttaneet meitä opinnäytetyön ja kyselylomakkeen työstämisessä.

Jatkossa voisi tutkia varhaiskasvatussuunnitelmaa muilta osin. Tekemämme tutkimuksen kautta saatiin hyödyllistä tietoa arvojen ja tavoitteiden osalta, mutta esimerkiksi sisällöllisiä orientaatioita olisi myös hyödyllistä ja kannattavaa arvioida säännöllisesti.

9.3 Oma ammatillisuus

Oman ammatillisuutemme kannalta opinnäytetyö on kasvattanut meitä monelta osin. Olemme oppineet paljon ja saaneet kokemusta prosessimuotoisesta ja melko pitkäkestoisesta työskentelystä. Olemme saaneet kokemuksen myös parityöskentelystä työmuotona. Eniten olemme varmasti oppineet uutta tutkimuksen tekemiseen ja sen eri vaiheisiin liittyen.

Olemme saaneet paljon lisää osaamista ja tietoa liittyen varhaiskasvatussuunnitelmaan ja sen hyödyntämiseen työmuotona. Olemme tutustuneet varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin ja ymmärrämme, mitä varhaiskasvatussuunnitelman tulisi sisältää ja mikä on sen tarkoitus. Meille on ollut tärkeää huomata, että pelkkä varhaiskasvatussuunnitelman tekeminen päivähoitossa ei vielä merkitse, että sitä kautta voidaan tarjota laadukasta varhaiskasvatusta, vaan suunnitelma on oltava päiväkodilla käytössä arjessa. Tämä tarkoittaa, että jokaisen työntekijän tulee tuntea varhaiskasvatussuunnitelma voidakseen toteuttaa sitä omassa kasvatustyössään. Huomasimme myös, että kun henkilökunta pääsee itse mukaan varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen tai toteuttamiseen saadaan suunnitelmaan henkilökunnan toimintaan sopivat arvot ja tavoitteet, mikä osaltaan helpottaa niiden toteuttamista päivähoiton arjessa.

Tämän prosessin aikana olemme saaneet tutustua prosessin ja tutkimuksen toteuttamisen eri vaiheisiin. Olemme ymmärtäneet, kuinka moninainen tutkimusprosessi on. Se sisältää useita erilaisia vaiheita, joista kullakin on merkityksensä työn etenemisen kannalta. Olemme hankkineet tietoa määrällisestä tutkimuksesta ja kyselylomakkeen laatimisesta. Meille on työskentelyn aikana muodostunut hyvä kokonaiskuva siitä, millainen on määrällinen tutkimus sekä miten laadimme ja kyselylomakkeen. Olemme saaneet myös uutta osaamista siitä, kuinka kyselylomakkeen avulla saatuja vastauksia analysoidaan. Opettelimme hyödyntämään Excel –taulukkoita vastausten avaamisessa.

Parityöskentely työskentelymuotona on tullut meille hyvin tutuksi opinnäytetyöprosessin aikana. Olemme saaneet kokemusta siitä, millaista työskentely parin kanssa on. Olemme pohtineet parityöskentelyn hyviä ja huonoja puolia. Meidän kohdallamme kokemus on ollut positiivinen ja olemme pystyneet hyödyntämään sitä prosessin eri vaiheissa.

Työskentelyn kautta arvojen ja tavoitteiden merkitys varhaiskasvatuksessa korostui. Tulevaisuudessa voimme omassa työskentelyssämme antaa näkyä sen, että ymmärrämme yhdessä laadittujen tavoitteiden ja arvojen tärkeyden laadukkaana varhaiskasvatuksen antamiselle.

LÄHTEET

- Alkula, Tapani; Pöntinen, Seppo & Ylöstalo, Pekka 2002. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Helsinki: WSOY.
- Heikkilä, Tarja 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.
- Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma 2007. Helsingin kaupunki; Sosiaalivirasto. Viitattu 13.3.2010.
http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/037e3f804e5676dfa15bffd6b1ccc6d/Hki_varhaiskasvatussuunnitelma.pdf?MOD=AJPERES
http://varttua.stakes.fi/FI/Sisallot/varhaiskasvatus/hyvinvoiva_lapsi/Hyvinvointi.htm
- Karila Kirsti 2006. kasvatuskumppanuus vuorovaikutussuhteena. Teoksessa Maarit Alasuutari, Maritta Hännikäinen, Raija Nummenmaa, Helena Rasku-Puttonen (toim.). Kasvatusvuorovaikutus. Tampere; Vastapaino. 91–108.
- kehittämishankkeen julkaisu. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2004:6. Viitattu: 21.1.2011 Saatavilla [www-muodossa: http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3644.pdf](http://www.muodossa:www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3644.pdf).
- Leino-Kilpi, Helena 2006. Eettinen ongelmanratkaisu. Teoksessa Helena Leino-Kilpi & Maritta Välimäki. Etiikka hoitotyössä. Helsinki; WSOY, 58–60.
- Nummenmaa, Anna Raija 2004. Varhaiskasvatuksen laatu ja sen kehittäminen. Teoksessa Risto Ruokolainen & Kirsti Alila (toim.) Varhaiskasvatuksen laatu on osaamista ja vuorovaikutusta. Varhaiskasvatuksen laadunhallinnan ja ohjauksen
- Parrila, Sanna 2004. Laatu päivähoitoa koskevassa varhaiskasvatustutkimuksessa. Teoksessa Risto Ruokolainen & Kirsti Alila (toim.) Varhaiskasvatuksen laatu on osaamista ja vuorovaikutusta. Varhaiskasvatuksen laadunhallinnan ja ohjauksen kehittämishankkeen julkaisu. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2004:6. Viitattu: 21.1.2011 Saatavilla [www-muodossa:](http://www.muodossa:www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3644.pdf)

http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3644.pdf.

Piiparinen, Pirre 2009. Arvot varhaiskasvatuksessa. Laurea-ammattikorkeakoulun opinnäytetyö, 53–54. Viitattu 21.1.2011. Saatavana:

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/2678/pirre_piiparinen.pdf?sequence=1

Päivähoitolaki (1973/36), 19.1.1973. Viitattu 21.4.2010.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>

Päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma 2008. Varhaiskasvatussuunnitelma 2008: Liikuntapäiväkodit Myrskyluoto ja Hippaheikki. Viitattu 9.4.2010.

<http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/3d0334004a17633a8acaea3d8d1d4668/Pk+Hippaheikin+vasu2008.pdf?MOD=AJPERES>

Päivähoitoyksikön työryhmä 2010. Päivähoitoyksikkö Hippaheikki – Myrskyluoto, Helsinki. Henkilökohtainen tiedoksianto 19.2.2010.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2002. Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista. Viitattu 9.4.2010.

<http://pre20031103.stm.fi/suomi/pao/varhais2/kasvatus.pdf>

Stakes 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Stakes oppaita 56. Viitattu 13.3.2010. <http://varttua.stakes.fi/NR/rdonlyres/DD04983E-D154-4FE4-90A1-E2690175BE26/0/vasu.pdf>

Valli; Raine 2001. Mitä numerot kertovat? Teoksessa Raine, Valli & Juhani, Aaltonen (toim.). Ikkunoita tutkimusmetodeihin II: Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: Gummerus.

Varttua 2006. Tavoitteena hyvinvoinva lapsi. Varhaiskasvatuksen verkkopalvelu. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 21.4.2010.

Varttua 2008. Kasvatuspäämäärät. Varhaiskasvatuksen verkkopalvelu. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 21.4.2010. <http://varttua.stakes.fi/FI/Sisallot/varhaiskasvatus/paamaarat/paamaarat.htm>

Varttua 2009. Mitä on varhaiskasvatus? Varhaiskasvatuksen verkkopalvelu.
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 9.5.2010.
http://varttua.stakes.fi/FI/Sisallot/varhaiskasvatus/mita_on_vaka.htm

LIITE 1 KYSELYLOMAKE

PÄIVÄHOITOYKSIKKÖ HIPPAHEIKKI - MYRSKYLUDON VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN ARVIOINTIA

Kyselyn tarkoituksena on selvittää päivähoitoyksikön henkilökunnan mielipiteitä varhaiskasvatussuunnitelman arvoista ja tavoitteista sekä niiden toteutumisesta ja näkymisestä arjen työssä. Kyselyn on tarkoitus selvittää myös, kuinka hyvin päivähoitoyksikön henkilökunta tuntee yksikkönsä varhaiskasvatussuunnitelman arvot ja tavoitteet. Kysely suoritetaan Diakoniammattikorkeakoulun, Helsingin toimipaikan, sosiaalialan suuntautumisvaihtoehdon opinnäytetyönä. Kyselyn laatijat, sosionomiopiskelijat Jutta Rokala ja Paula Henttonen. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Vastauksesi on meille tärkeä, toivottavasti sinulla on aikaa vastata. Vain me **käsitlemme tutkimusaineiston luottamuksellisesti** ja hävitämme tutkimuksen jälkeen. Toimitamme valmiin opinnäytetyömme päiväkotinne keväällä 2011.

Kyselyyn vastaaminen vie n. **15 minuuttia**. Kysely suoritetaan **NIMETTÖMÄNÄ** ja kukaan yksittäinen henkilö ei ole tunnistettavissa tutkimuksessamme. Päiväkodin johtaja ei saa aineistoa käsittelyyn.

Jos sinulla on kysyttävää tutkimuksestamme tai kyselylomakkeesta, vastaamme mielellämme.

A. taustatiedot

Rastita vastauksesi. Täydennä numeroin kysymykset 2 ja 3.

1. Päiväkoti, jossa työskentelet: Hippaheikki ____ Myrskyluoto ____
2. Kuinka kauan olet työskennellyt päivähoitoyksikkö Hippaheikki - Myrskyluodossa?
____ vuotta
3. Minkä ikäisten lasten parisa työskentelet ? _____
4. Oletko: erityilastentarhanopettaja ____
lastentarhanopettaja ____
lastenhoitaja ____
muuta henkilökuntaa ____

B. Varhaiskasvatussuunnitelma

Rastita vastauksesi kysymyksissä 1 ja 2. Ympyröi mielestäsi paras vaihtoehto kohdassa 3.

1. Oletko ollut mukana suunnittelemassa/työstämässä päivähoitoyksikkö Hippaheikki - Myrskyluodon varhaiskasvatussuunnitelmaa? kyllä___ ei___

2. Oletko tutustunut päivähoitoyksikkösi varhaiskasvatussuunnitelmaan? kyllä___ ei___
Jos olet, niin milloin? alle 2 vuotta sitten___ yli 2 vuotta sitten___

3. Miten tunnet päivähoitoyksikkösi varhaiskasvatussuunnitelman sisällön kokonaisuudessaan

en lainkaan	hiukan	en osaa sanoa	hyvin	erittäin hyvin
1	2	3	4	5

C. Arvot ja tavoitteet varhaiskasvatussuunnitelmassa

1. Miten tunnet päivähoitoyksikkösi varhaiskasvatussuunnitelmassa avatut

	en lainkaan	hiukan	en osaa sanoa	hyvin	erittäin hyvin
arvot	1	2	3	4	5
tavoitteet	1	2	3	4	5

2. Miten päivähoitoyksikkösi varhaiskasvatussuunnitelman arvot vastaavat omia arvojasi kasvatustyössä?

	ei lainkaan	hiukan	en osaa sanoa	hyvin	erittäin hyvin
joustavuus	1	2	3	4	5
palveluhenkisyys	1	2	3	4	5
yhteishenki	1	2	3	4	5
suunnitelmallisuus	1	2	3	4	5
avoimuus/rehellisyys	1	2	3	4	5
kehittyvä päiväkot	1	2	3	4	5

3. Miten päivähoitoyksikkösi varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteet vastaavat omia tavoitteitasi kasvatustyössä?

	ei lainkaan	hiukan	en osaa sanoa	hyvin	erittäin hyvin
laadukas päiväkodin toiminta kokonaisuudessaan	1	2	3	4	5
monipuolinen oppimisympäristö	1	2	3	4	5
monipuoliset, lasten saatavilla olevat tilat ja välineet, liikuntaan kannustavat ratkaisut					

	ei lainkaan	hiukan	en osaa sanoa	hyvin	erittäin hyvin
lasten yksilöllisyyden huomioiminen	1	2	3	4	5
erilaiset oppimistyyliä, ikä ja kehitystason huomioiminen, suunnitelmallinen liikuntakasvatus					
pedagogiset menetelmät	1	2	3	4	5
pienryhmätoiminta, liikunnan päivittäinen hyödyntäminen oppimisessa, "neliportainen systeemi"					
hyvä työyhteisö kokonaisuudessaan	1	2	3	4	5
tiedonkulun toimivuus	1	2	3	4	5
toimivat kokouskäytännöt, nimetyt vastuuhenkilöt, selkeät kehittämisrakenteet					
kannustus ja tukeminen	1	2	3	4	5
palautteen antaminen, rehellisyys, avoimuus, kuunteleminen					
joustavuus	1	2	3	4	5
tilannetaju, toimintatapojen arviointi, mukautuminen muutoksiin					
palveluhenkisyys kokonaisuudessaan	1	2	3	4	5
yhteistyö perheiden kanssa	1	2	3	4	5
monipuoliset yhteistyömuodot, vanhempien kunnioitus ja kuuntelu, yksilöllinen huomiointi					
lapsien palvelu	1	2	3	4	5
kuuntelu, päiväkotiin tulo mieleistä, mahdollisuus ikä- ja kehitystasolle sopivaan toimintaan					
työyhteisö	1	2	3	4	5
yhteistyö muiden tahojen kanssa, tehdään mitä luvataan, toimitaan pelisääntöjen mukaan					

4. Miten päivähoitoyksikkösi varhaiskasvatussuunnitelmassa esiintyvät arvot näkyvät päivähoitoyksikkösi arjessa?

	ei lainkaan	hiukan	en osaa sanoa	hyvin	erittäin hyvin
joustavuus	1	2	3	4	5
palveluhenkisyys	1	2	3	4	5
yhteishenki	1	2	3	4	5
suunnitelmallisuus	1	2	3	4	5
avoimuus/rehellisyys	1	2	3	4	5
kehittyvä päiväkot	1	2	3	4	5

5. Miten päivähoitoyksikkösi varhaiskasvatussuunnitelmassa esiintyvät tavoitteet mielestäsi toteutuvat arjessa?

	en lainkaan	hiukan	en osaa sanoa	hyvin	erittäin hyvin
laadukas päiväkodin toiminta kokonaisuudessaan	1	2	3	4	5
monipuolinen oppimisympäristö	1	2	3	4	5
monipuoliset, lasten saatavilla olevat tilat ja välineet, liikuntaan kannustavat ratkaisut					
lasten yksilöllisyyden huomioiminen	1	2	3	4	5
erilaiset oppimistyylit, ikä ja kehitystason huomiointi, suunnitelmallinen liikuntakasvatus					

	Ei lainkaan	hiukan	en osaa sanoa	hyvin	erittäin hyvin
pedagogiset menetelmät	1	2	3	4	5
pienryhmätoiminta, liikunnan päivittäinen hyödyntäminen oppimisessa, "neliportainen systeemi"					
hyvä työyhteisö kokonaisuudessaan	1	2	3	4	5
tiedonkulun toimivuus	1	2	3	4	5
toimivat kokouskäytännöt, nimetyt vastuuhenkilöt, selkeät kehittämisrakenteet					
kannustus ja tukeminen	1	2	3	4	5
palautteen antaminen, rehellisyys, avoimuus, kuunteleminen					
joustavuus	1	2	3	4	5
tilannetaju, toimintatapojen arviointi, mukautuminen muutoksiin					
palveluhenkisyys kokonaisuudessaan	1	2	3	4	5
yhteistyö perheiden kanssa	1	2	3	4	5
monipuoliset yhteistyömuodot, vanhempien kunnioitus ja kuuntelu, yksilöllinen huomiointi					
lapsien palvelu	1	2	3	4	5
kuuntelu, päiväkotiin tulo mieleistä, mahdollisuus ikä- ja kehitystasolle sopivaan toimintaan					
työyhteisö	1	2	3	4	5
yhteistyö muiden tahojen kanssa, tehdään mitä luvataan, toimitaan pelisääntöjen mukaan					

6. Kuinka hyödyllisiksi koet seuraavat tavoitteiden seurantatavat ja toteutumisen mittarit varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden arvioinnin ja seurannan kannalta?

	en lainkaan	hiukan	en osaa sanoa	hyvin	erittäin hyvin
ryhmäkokoukset	1	2	3	4	5
talokokoukset	1	2	3	4	5
kehittämispäivät	1	2	3	4	5
kehityskeskustelut	1	2	3	4	5
pedagogiset illat	1	2	3	4	5
kasvatuskeskustelut	1	2	3	4	5
vapaat keskustelut työkavereiden kanssa	1	2	3	4	5

7. Haluaisitko lisätä jonkun uuden arvon päivähoitoyksikkösi varhaiskasvatussuunnitelmaan?

kyllä___ en___

Jos vastasit kyllä, niin minkä?_____

8. Pidätkö jotain arvoa tarpeettomana päivähoitoyksikkösi varhaiskasvatussuunnitelmassa?

kyllä___ en___

Jos vastasit kyllä, niin mitä?_____

9. Haluaisitko lisätä jonkun uuden tavoitteen päivähoitoyksikkösi varhaiskasvatussuunnitelmaan?

kyllä___ en___

Jos vastasit kyllä, niin minkä?_____

10. Pidätkö jotain tavoitetta tarpeettomana päivähoitoyksikkösi varhaiskasvatussuunnitelmas-
sa?

kyllä___ en___

Jos vastasit kyllä, niin mitä? _____

11. Jos sinulla on kehittämissuhteita/kommentteja päivähoitoyksikön varhaiskasvatus
suunnitelman arvoihin liittyen, voit tuoda niitä esiin tässä:

12. Jos sinulla on kehittämissuhteita/kommentteja päivähoitoyksikön varhaiskasvatus
suunnitelman tavoitteisiin liittyen, voit tuoda niitä esiin tässä:

KIITOS VASTAUKSESTASI! 😊